

ДВЕСТА И ВТОРО ЗАСЕДАНИЕ

София, вторник, 13 август 1991 г.

(Открито в 15 ч. и 15 м.)

Председателстващи: заместник-председателят Гиньо Ганев

Секретар: Трифон Митев

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ (*звъни*): Господа, има необходимият кворум. Заседанието се открива.

ДНЕВЕН РЕД:

1. Второ четене на законопроекта за избиране на народни представители, общински съветници и кметове.
2. Законопроект за ратифициране на европейската културна конференция от 1954 г.
3. Законопроект за ратифициране на Международната конвенция по растителна защита.

Преминаваме към разглеждане на точка първа -

ВТОРО ЧЕТЕНЕ НА ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ИЗБИРАНЕ НА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ, ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ И КМЕТОВЕ.

Има думата председателят на Законодателната комисия Александър Джеров. Докладвайте по чл. 71, господин Джеров. Дискусията е направена и ще преминем към гласуване.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Уважаеми колеги, аз бих си позволил да прочета наново чл. 71, защото онези народни представители, които бяха тук, знаят, че се развиха дебати, приключихме и остана само гласуването на съответната разпоредба.

Чл. 71, както каза господин Ганев, а в основната редакция чл. 70:

"Ал. 1. Всяка партия или предизборна коалиция участва в изборите с един и същ цвят на бюлетините, съгласно регистрацията. Независимите кандидати за народни представители, общински съветници и кметове, издигнати от инициативните комитети, участват в изборите с бюлетини с бял цвят.

Ал. 2. На бюлетината са означени номерът на избирателния район, наименованието на политическата партия или партийната коалиция. Имената на кандидатите в кандидатските листи са подредени едно под друго с последователна номерация.

Ал. 3. За цветовете на бюлетините се използва бял, оранжев, син, зелен и червен. След изчерпването на тези цветовете се използват бели бюлетини с една до три цветни ивици в долния край на бюлетината. Не се допуска комбинация с цветовете на националния трикоълор."

Това е редакцията след последните уточнявания, които бяха направени.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря ви много. Има думата господин Гайтанджиев. Само, господин Джеров, ще ви помоля в ал. 2 прилагателното "партийната" при коалиция трябва да отпадне, защото коалициите могат да бъдат и смесени. Там, където е казано "или партийната коалиция" трябва да стане "или коалицията".

И второ, ако си представим, че в един избиращ район има повече от един независим кандидат, и това е вероятно, всички ли ще бъдат с една бяла бюлетина. Как ще се разграничават тогава различните хора? По имена ли?

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Смятате ли, че тук би трябвало да уредим този въпрос?

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Вие сте го написали в първата алинея.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Според мен, текстът трябва да остане така.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Вижте първата алинея: "Всяка партия или коалиция участва с един и същ цвят. Независимите кандидати участват в изборите с бюлетина с бял цвят."

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: При това положение имаме две хипотези, две възможности - или те трябва да бъдат с ивици по ал. 3, или името ще ги разграничава. Но на мен ми се струва, че тук трудно бихме могли да кажем нещо повече.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря ви много, това е само едно предложение.

Има думата господин Гайтанджиев.

СТЕФАН ГАЙТАНДЖИЕВ: Моето предложение, а то е и на значителна част от парламентарната група на "Екогласност" е за следната редакция на ал. 1 на чл. 71:

"Чл. 71. Ал. 1. Всяка партия или предизборна коалиция участва в изборите с едно и също оцветяване на бюлетините, съгласно регистрацията. Начинът и формата на оцветяването се определят от ЦИК, съобразно възможностите от комбиниране на различни оцветявания на бяла в основата си бюлетина."

Мотиви: Цветните в основата си бюлетини, които бяха приети миналата година, в тази предизборна кампания трудно ще могат да бъдат приложени по

две причини. Първата причина, това е любимата на една част от залата финансова причина. Миналата година, ако не се лъжа, към 5 млн. долара трябваше да бъдат изразходвани, за да се доставят бои от швейцарската фирма "Сондос". Освен това много от тези бюлетини останаха след това изобщо неизползвани.

Второто съображение, много от партиите и коалициите ще претендират за едни и същи основни цветове на цялата бюлетина, което ще доведе до излишни конфликти. Ето защо предлагаме, ако не е възможно единна бяла бюлетина или бели бюлетини, да се използва оцветяване - бяла бюлетина с оцветяване. Това може да не бъде само ленти, както беше миналата година. Могат да бъдат квадратчета, могат да бъдат точки. Ето например: "СДС." Какво пречи една пепитена бюлетина за СДС-национално движение? Би било много очарователно. *(Весело оживление в залата).*

Това е моето предложение и мисля, че то трябва да бъде посрещнато с необходимото внимание. Благодаря ви

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря ви. Има ли други становища, дискусиата все пак е направена и ще преминем към гласуване.

Има думата господин Александър Йорданов.

АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Уважаеми господин председател, дами и господа народни представители! Чухме предложението на народния представител Стефан Гайтанджиев и сме напълно, и лично аз, съгласни с него. Смятаме, че това е едно разумно предложение, още повече, че по този начин ще имаме възможност да се заличи този цвят, който нас винаги ни е дразнил - червеният цвят на бюлетината на БСП. Това предложение наистина го подкрепяме и ние - бяла бюлетина с червена, синя, и пр., и пр., както залата реши.

Благодаря.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Имате думата, господин Джеров.

ДОКЛАДНИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Дами и господа, върнахме пак дискусиата, но нищо не пречи. Поддържам изразеното в края на сутрешното заседание становище, че текстовете така, както са предложени, трябва да останат само с една малка промяна в ал. 3. Второто изречение: "След изчерпване на тези цветове се използват бели бюлетини с една до три цветни ивици в долния край на бюлетината". Предлагам да допълним: "включително и за независимите кандидати". Защото при тях не е очертано с какви цветове трябва да се явят, за да бъде все пак прецизен текстът.

Второ, по направеното предложение от господин Гайтанджиев. Не правим нищо по-добро, а обратното, замъглявам малко нещата. Прецизна и точна е редакцията на ал. 1. Тя е в синхрон и със задълженията на Централната изби-

рателна комисия. Предлагам да се гласува предложената от мен редакция на първа алинея, като предложението на господин Гайтанджиев за нова ал. 1 да не се възприема.

Предлагам гласуване с изменението в ал. 3, второто изречение "включително и за независимите кандидати".

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря ви. Ние трябва да гласуваме това предложение, още повече че предложението на господин Гайтанджиев в рамките на този текст може да бъде уредено от самата Централна избирателна комисия.

Гласувайте, господа, това уточняване на чл. 71 в неговите три алинеи така, както беше докладвано току-що от председателя на Законодателната комисия.

При 226 гласували за, 24 против и 5 въздържали се, текстът се приема.

Имате думата, господин Джеров по стар чл. 72, нов 71.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ:

"Чл. 72. Когато са налице съществени нарушения на избирателния процес, секционната избирателна комисия може да реши да преустанови гласуването до отстраняване на нарушенията. Това решение се съобщава незабавно на Централната избирателна комисия."

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Очевидно това е в рамките на изборния ден? Има ли предложения? - Няма.

Моля, гласувайте предложения текст.

Текстът се приема с 230 гласа за, 3 против и 6 въздържали се.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Преминаваме към продължение N 3.

Господа народни представители, ще ми позволите да работя с цифровите данни, които са върху текста. Разбирате, че след като се изработи окончателно законът, той ще има съответните цифри.

Ще работя с текстовете, както са дадени на продължение N 3.

"Глава девета. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗБОРНИТЕ РЕЗУЛТАТИ

Чл. 72, ал. 1. След изтичане на изборния ден председателят на секционната избирателна комисия обявява гласуването за приключило. Неизползуваните бюлетини се опаковат и пакетите се запечатват, след което се отваря избирателната кутия.

Ал. 2. Най-напред се отварят избирателните кутии за избор на Народно събрание. След преброяване на бюлетините, намерени в нея, попълването и подписването на протокола за избиране на народни представители, се отварят избирателните кутии за избор на общински съветници и кметове."

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Текстът е пред вас, имате ли становища? Има думата господин Еленко Божков. Моля да дойдете с писмено предложение.

ЕЛЕНКО БОЖКОВ: Не само че идвам с писмено предложение, господин председател, но декларирам тук, че съм внесъл предложението си по глава девета още вчера в 10,30 часа в Законодателната комисия. Затова започвам с предложението си по чл. 72, ал. 1: "След изтичане на изборния ден, председателят на секционната избирателна комисия обявява гласуването за приключило, след което вписва в секционните протоколи броя на избирателите според допълнителния избирателен списък". Това е допълнението, което правя.

Предлагам и второ допълнение в изречението: "Неизползваните" "пликове" (това е новата дума) и бюлетини се опаковат в отделни пакети, които се запечатват. След това се отварят избирателните кутии."

Това са предложенията ми по ал. 1.

По ал. 2. Досегашният текст гласи: "Най-напред се отварят избирателните кутии за избор на Народно събрание...". Следва моето предложение: "В случай, че е използвана резервна изборна кутия, тя се отваря едновременно с основната. След определянето на изборните резултати за народни представители, включващи преброяването на пликите и бюлетините...". Продължава оригиналният текст.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има ли други становища? Има думата господин Захариев.

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Уважаеми господин председател, дами и господа, аз нямам никакво особено изменение, просто попълвам с две думички текста, който ще бъде приемлив: "Неизползваните бюлетини се преброяват, описват в протокол, опаковат и пакетират". Така трябва да бъде, за да се знае какви се връщат, защото така се прави една приблизителна зассчка между гласувалите, намерените налице бюлетини в кутиите, с които е гласувано и колко остават.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря Ви. Сега остава някой да предложи, че като се опаковат се връзват с панделка. Това са подробности, които ще ги има в указанието на Централната избирателна комисия.

Има писмено предложение от господин Божков.

Господин Захариев, дайте Вашия текст писмено.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Сега по направените предложения, по ал. 1, изречение второ. Съгласен съм, че трябва да се разшири и за пликите, или второто изречение да добие следната редакция: "Неизползуваните пликите и бюлетини се опаковат и пакетите се запечатват." Или тук само пред "бюлетини" се вмъква "и пликите".

Второто предложение: да имаме описване на пликите и бюлетините, които не се използвани. Колко са, що са, и какво ще постигнем. Първо, това е една излишна процедура. Създаваме работа да броим неизползвани бюлетини. И какво ще постигнем? Защо да натоварваме изборителната комисия с нещо, което е абсолютно ненужно. Единствената нейна задача е неизползваните пликите и бюлетини да бъдат опаковани и пакетите запечатани. С това приключва задължението.

Ще помоля да не приемем така направеното предложение за преброяване и описване на неизползваните бюлетини в протокола.

Второто предложение, което беше направено е ал. 2 да бъде допълнена с думите (второто изречение) "като се спазва същата процедура". Беше направено възражението, че тогава, когато се отварят изборителните кутии за избор на народни представители има известна процедура, която е описана. Нека същата процедура да бъде спазена и тогава, когато се отварят кутиите за избор на общински съветници и кметове. Бихме могли да допълним, както казах, без промяна втората алинея с едно допълнение: "като се спазва същата процедура".

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Къде да бъде това "като се спазва".

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Накрая, господин Ганев. След "кметове". След преброяване..., намерени в нея, попълването и подписването на протокола се отварят изборителните кутии за избор на общински съветници и кметове, като се спазва същата процедура".

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Само че тази същата я няма никъде.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Току-що далената в началото на изречението. Трудно може да се направи веднага редакция, когато няколко души правят предложения, а това предложение според мен е основателно.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господа, идеята е ясна, ние ще преминем към гласуване. Формулираме чл. 72, за да се премине към гласуване. Първата алинея, второто изречение "Неизползваните пликите и бюлетини" става.

Втората алинея най-напред се отварят изборителните кутии за избор на Народно събрание и нищо не трябва да се прибавя, защото идеята на господин Божков, ако се използва резервна кутия, се включва това, че изборителни кутии - колкото са и вие справедливо ни го предлагате.

Второто изречение "преброяването на бюлетините, попълване и подписване на протоколите" и сега нека да не губим време за формулиране след края

на второто изречение и след точката да се включи едно трето изречение. Неговият смисъл трябва да бъде, че и в този случай за избор на общински съветници и кметове се постъпва по същия начин, както за избор на народни представители. И да упълномощим чисто редакционно комисиите тази идея да я възпроизведат.

Моля ви, гласувайте с това уточняване - двете алинеи на чл. 72!

Гласувайте, ви моля!

Резултатът - 229 народни представители са гласували за, никой не е против, 3 се въздържат.

Член 73, господин Джеров!

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Чл. 73, както се разбрахме, по продължение N 3.

"При отварянето на избирателните кутии и при установяването на резултатите от гласуването, могат да присъствуват представители на партиите, коалициите, кандидатите за народни представители и техните застъпници, наблюдатели и журналисти".

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Това е текстът, той е уточняван. Прибавя се думата "и коалиции".

Няма бележки. Гласуваме по текста, както е докладван.

Резултатът: 218 народни представители са гласували за, 2 против и 6 въздържали се. Текстът се приема.

Господа, господин Благой Дечев повдига въпроса дали и другите кандидати, освен тези за народни представители могат да присъствуват. Очевидно могат и нека вие да мандатирате редакционната група да не ги изброява, а да каже "кандидатите", което включва родовото понятие за всички кандидати.

Член 74, ви моля!

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Чл. 74 с четири алинеи.

Ал. 1. Секционната избирателна комисия сверява броя на избирателните пликове в кутията с броя на гласувалите по избирателния списък и вписва резултатите в протокола, след което отваря пликите и разпределя отделно действителните бюлетини по кандидатски листи и кандидати и отделно недействителните бюлетини и празни пликове.

Ал. 2. В случаите, когато секционната избирателна комисия констатира, че в даден плик има една или няколко недействителни бюлетини, тя ги поставя обратно в плика и отбелязва техния вид и брой в съответния опис.

Ал. 3. За недействителните бюлетини и празните пликове се съставят отделни описи, които са неразделна част от съответния протокол и се подписват от членовете на секционните избирателни комисии.

Ал. 4. Отварянето на пликовете и броснето на бюлетините се извършват само от председателя или от друг член на секционната изборителна комисия, упълномощен с нейно решение."

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Това е текстът. По него?

Господин Божков иска думата.

ЕЛЕНКО БОЖКОВ: Господа, аз се опитвам да бъда конструктивен все пак, нека да се изслушваме. Предложенията ми по член 74, ал. 1 са следните: в последната част вместо "и отделно недействителните бюлетини и празни пликове" аз моля да стане "и отделно пликовете с недействителни бюлетини и празни пликове". "Изпразнените от съдържание пликове с действителни бюлетини отново се преброяват, броят им се записва в опис, пакетираат се и се запечатват."

Това е предложението ми по алинея първа.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Как "изпразнените от съдържание"?

ЕЛЕНКО БОЖКОВ: След като се извади бюлетината, предлагам пликовете, които са съдържали действителните бюлетини, да се отделят на страни, да се преброят и да се пакетираат. Това е.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има житейска двусмислица...
(*Оживление в залата*)

ЕЛЕНКО БОЖКОВ: Господин председателстващ и господин Трендафилов, в алинея втора предложенията ми са следните: в изречението "тя ги оставя обратно в плика и отбелязва техния вид и брой в съответния опис." Аз предлагам да стане: "Тя ги поставя обратно в плика, номерира го с пореден номер и отбелязва номера на плика, вида и броя на бюлетините в съответния опис. Върху намерените празни пликове също се поставя поредна номерация. Празните пликове и пликовете с недействителните бюлетини се преброяват, след което се запечатват в пакет с надпис: "Недействителни бюлетини и празни пликове", върху който се подписват членовете на изборителната комисия"... (*Ръкопляскания за прекъсване*)

По алинея 3 и 4 нямам бележки, но, господа, имайте предвид, че функционално не е решено в този текст преброяването на действителните бюлетини и тяхното описване. Ето защо ви предлагам нова пета алинея, която да гласи: "След преброяването на бюлетините за отделните кандидатски листи и кандидати, те се запечатват в отделни пакети със съответен надпис, върху който освен името на кандидата, партията или коалицията, се отбелязва и броят на бюлетините."

Това са моите предложения.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има ли други оратори? Господин Корнезов поиска думата.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Имам призив към всички колеги, включително и към преждеговорившия, които страдат от магнетизъм към микрофона, да се размагнетират, защото в противен случай няма да може да приемем закона. Нека да се отнасяме сериозно и да правим сериозни предложения, за да можем да вървим напред.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има ли оратори по текста? Няма.

РЕПЛИКА ОТ ЗАЛАТА: Предлагаме на господин Еленко Божков да не се дава повече думата. Нищо съществено не казва.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Трендафилов.

ДОКЛАДЧИК КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Предложенията на господин Божков, както и сутринта, са прекалено детайлни. За недействителните бюлетини в алинея втора е казано точно: "В случаите, когато секционната избирателна комисия констатира, че даден плик има една или няколко недействителни бюлетини, тя ги поставя обратно в плика, отбелязва техния вид и брой в съответния опис."

"Ал. 3. За недействителните бюлетини и празни пликове се съставят отделно описи, които са неразделна част от съответния протокол и се подписват от членовете на секционните избирателни комисии." Ако трябва да се подписва всеки плик, на всеки плик да се прави съответно отметка - това според мен е свършено излишно. Държа да се гласува текстът така, както е предложен. Четирите алинеи са синхронизирани и при промяна на една от тях, би трябвало да променяме и останалите.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: А по петата алинея? Господин Божков предлага нова алинея.

ДОКЛАДЧИК КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Новата пета алинея, която се предлага от господин Божков: "След преброяване на бюлетините за отделните кандидатски листи и кандидати се запечатват в отделни пакети със съответен надпис, върху който освен името на кандидата, партията или коалицията, се отбелязва и броят на бюлетините." Това е в компетенциите на Централната избирателна комисия да даде указания точно как трябва да се маркират съответните пакети. Това са подробности, които не са за законова уредба.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Тя със свое решение ще ги покрие.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Подкрепям господин Трендафилов в направените от него възражения. Правим закон, уважаеми колеги. Законът поначало е малко удължен, нека да си го признаем, поради малкото време, с което разполагаме за създаване на по-стегнати изречения или текстове. Можем да го разводним, да го направим не на 90, а на 290 разпоредби - допустимо е, но няма ли да прекалим?! Все пак, законът си има материя, която трябва да бъде включена в него. Има работи за правилник, има работа и за Централната изборителна комисия. Нека да не правим опит да решим абсолютно всичко, което би се появило в практиката. Така че, тези предложения на господин Божков са разумни, но не са за закон. Те тук не трябва да влязат.

Моля член 74 да бъде поставен на гласуване в предложената редакция, без никакви промени.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Това е предложението на комисииите. Господа, гласуваме този текст, това съдържание. Ще помоля господин Божков да предостави тези предложения на състава на Централната изборителна комисия. Някои от тези предложения наистина са много прецизни.

С 210 гласували за, няма против, 4 се въздържат, текстът се приема.

По член 75 има думата господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ:

"Чл. 75. Ал. 1. Бюлетините са недействителни, когато:

1. не са по установения образец;
2. са намерени в изборителните кутии без пликове;
3. в изборителния плик са поставени повече от една бюлетина за различни кандидатски листи. Намерените бюлетини се броят за една недействителна бюлетина.

Ал. 2. Спорът за действителността на бюлетините се решава от комисията. Всеки член може да прави бележки и възражения по решението, които се вписват в протокола на комисията. Решението се отбелязва в протокола.

Ал. 3. Когато в изборителната кутия за избор на народни представители е намерен плик, който съдържа и бюлетини за избор на общински съветници и кметове, тези бюлетини се унищожават и се смята, че в плика са намерени само бюлетини за избор на народни представители. Броят и видът на унищожените бюлетини се вписва в протокола. Когато в плика няма бюлетини за избор на народни представители, той се смята за празен.

Ал. 4. Когато в изборителната кутия за избор на общински съветници и кметове е намерен плик, който съдържа и бюлетини за избор на народни представители, тези бюлетини се унищожават и се смята, че в плика са намерени само бюлетини за избор на общински съветници. Броят и видът на унищожени-

те бюлетини се вписват в протокола. Когато в плика няма бюлетини за избор на общински съветници и кмет, той се смята за празен.

Ал. 5. Когато в плика са намерени бюлетини за общински съветници, без бюлетини за кметове или обратното, пликът се смята празен за липсващата бюлетина.

Ал. 6. Когато в плика са поставени повече от една бюлетина за различни кандидатски листи, намерените бюлетини се броят за една недействителна бюлетина. В описа се отбелязва и общият брой на намерените бюлетини.

Ал. 7. Празните пликове се смятат като недействителни бюлетини."

Това е съдържанието на предложени член 75.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Чухте и седемте алинеи.

Има думата господин Христо Христов.

ХРИСТО ХРИСТОВ (БЗНС): Уважаеми колеги, ако се вгледате внимателно в пункт 3, 4 и 5 на ал. 3, не можем да не се съгласим, че избирателят на тези избори, при положение, че ще се правят в един и същи ден, ще бъде много, много сериозно затруднен. Ние сега не можем да кажем, колко политически партии ще се регистрират и ще участвуват в изборите. За съжаление регистрацията на партиите в България надхвърли всички очаквания. Ние сме своеобразни пионери по линията на Гинес - 93 партии до 1 юни. Ако приемем, че от тях ще участвуват само половината в изборния маратон, при положение, че съчетаваме парламентарните избори с изборите за съветници и кметове в селата и общините, ние се изправяме пред една удивително сложна картина, в която не всеки човек ще може да намери своевременно верното техническо решение. И вероятността от грешки става невероятно голяма.

Ето защо тези крайни решения, които са дадени в тези текстове на закона ми се струва, че ще поставят под съмнение волята на много и много избиратели. Ние не можем да искаме да се отнасяме с абсолютно висок критетий към всеки избирател. Ние сме длъжни да проявим по-голям толеранс. Тогава, когато той е пусал в един плик за общински съветници евентуално бюлетината за народен представител, защо ще я унищожаваме, ще касираме неговата воля. Това и от морална, и от правна гледна точка не би било издържано. Имам предвид гражданска морална гледна точка.

Така че моето мнение е тези текстове още веднъж поставят пред нас въпроса дали изборите за парламент и изборите за общински съветници трябва да се състоят в един и същи ден.

И на второ място, ако приемем това за категорично решено, аз съм против запазването на трите пункта в чл. 75.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Изясни се предложението на господин Христов.

Има думата господин Праматарски.

АЛЕКСАНДЪР ПРАМАТАРСКИ: Уважаеми дами и господа народни представители! Аз съм съгласен с част от изложените аргументи на господин Христов, тъй като наистина произвеждането едновременно на избори за местните органи и за Народно събрание ще създаде изключително много затруднения в ориентацията на избирателите, когато отидат да упражнят своето право на глас. В същото време обаче смятам, че така както е разработен чл. 75, трябва да бъде наистина подробно даден, за да могат длъжностните лица, които ще преброяват бюлетините също правилно да се ориентират в тази сложна и за тях обстановка.

Искам обаче да направя едно конкретно предложение по чл. 75, ал. 1. Там се казва: "бюлетините са недействителни когато:" и надолу се изрежда. Самият факт, че бюлетината е недействителна може да бъде само един вид на недействителен глас. И затова предлагам, тъй като тук по-важно е дали самият глас е действителен или не, тъй като бюлетината може да бъде недействителна, може да бъде и действителна, заглавието на чл. 71, ал. 1 да бъде следното: "Подаленият глас се счита за недействителен в следните случаи:" и като т. 1 може да се каже: "Недействителни бюлетини", които пък се изреждат надолу, когато бюлетината е недействителна и т.н. да се изброят надолу.

Освен това смятам, че за по-голяма прецизност бихме могли да въведем и един нов чл. 75а, в който да дадем една по-подробна регламентация за това кога подаленият глас не се счита за недействителен и да се изброят отделните случаи.

Всички тези предложения правя с оглед на това да могат именно длъжностните лица да се ориентират, когато започнат да преброяват бюлетините, вероятно ще възникнат спорове по един или друг случай дали тази бюлетина е недействителна или е действителна. И дали този глас е действителен или недействителен.

Затова предлагам в чл. 75, ал. 1 това заглавие, всъщност такава редакция и предлагам един нов чл. 75а, ако намерят за уместно народните представители, в който да дадем една по-точна и ясна регламентация.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Имате ли писмени предложения? Напишете ги на един лист, моля Ви.

Има ли други становища? Аз искам все пак да се чуе, че това тук е отделна тема за случаите, в които бюлетините се считат за недействителни, а там, където се определят изборните резултати, там ще се каже, че те са въз основа

на действителните бюлетини. Това е смешение на две материи. Там, господин Праматарски, където се казва: "За избран се счита този, който е получил толкова от действителните бюлетини". Това е само за материята действителност на бюлетината.

АЛЕКСАНДЪР ПРАМАТАРСКИ (от място): Затова можем да спорим - за бюлетина и за глас.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Не е вярно, когато са недействителни просто не участвуват в уточняването на изборния резултат.

Имате думата, господин Куманов.

ДИМИТЪР КУМАНОВ: Уважаемо председателство, уважаеми колеги! Мисля, че към ал. 1 на разглеждания чл. 75 е необходимо изрично да прибавим и т. 4 със съдържание:

"4. Бюлетините са недействителни, когато са скъсани на две и повече части."

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря Ви. Има ли други оратори?

Има думата госпожа Румяна Николова.

РУМЯНА НИКОЛОВА: Уважаеми колеги, в Законодателната комисия се бяхме уточнили бюлетините да не се унищожават, т.е. да се скъсват и да се изхвърлят, а да се събират и след това да се преброяват отделно и да се прави отметка върху всички тях, пакетирани, че са унищожени.

С господин Джеров в момента се консултирахме, и той също е съгласен с това, че не трябва да се унищожават бюлетините, в смисъл да се унищожават физически и да се изхвърлят.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря Ви много.

Беше направено едно уточняване с ръководството на комисните. Текстът съдържа много подробности, които са важни. Има предложение да преминем по-нататък и когато бъдат готови, след няколко минути да се върнем и да гласуваме това предложение.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: "Чл. 76. ал. 1. Когато в плика са поставени две или повече еднакви бюлетини, те се смятат за една. Намерените в повече бюлетини се анулират с подписа на председателя на комисията върху тях.

Ал. 2. Когато в плика има бюлетина, съдържаща имена на кандидати, несъответстващи с имена на регистрираните в района кандидати, бюлетината е действителна и се брои подадена за партийната листа в района, който е регистрирал цвета на бюлетината.

Това се отнася и за други отклонения на бюлетината от установения образец (размер, нюанс на цвета, грешки в печатния текст), които се дължат на грешки в производството."

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря Ви много. Имате ли предложения във връзка с чл. 76? Думата поиска господин Пламен Вълканов.

ПЛАМЕН ВЪЛКАНОВ: Предложението ми е редакционно, но в същото време дава яснота и на смисъла на разпоредбата още в началото на ал. 2 на чл. 76, където е казано: "Когато в плика има бюлетина, съдържаща ...", да се поправи по следния начин: "Когато бюлетината в плика съдържа имена на кандидати, несъответстващи с имената на регистрираните в района кандидати..." Зачертава се думата "бюлетина" и вместо нея се записва "тя е действителна и се брой подадена и т.н.". Или текстът, който предлагам, изглежда така: "Когато бюлетината в плика съдържа имена на кандидати, несъответстващи с регистрираните в района кандидати, тя е действителна и се брой подадена за партийната листа в района, който е регистрирал цвета на бюлетината. Това се отнася и за други отклонения на бюлетините от установените образец (размер, нюанс на цвета, грешки на печатния текст) които се дължат на грешки в производството."

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Това е съвсем друга идея, съобразно ал. 1 на чл. 76.

ПЛАМЕН ВЪЛКАНОВ: Това е втората алинея. Като предложение това се отнася за ал. 2.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: По ал. 2 на чл. 76 Пламен Вълканов е прав в смисъл, че може да прецизираме редакцията. Затова предлагам първото изречение на ал. 2 да бъде: "Когато бюлетина в плика съдържа имена на кандидати, несъответстващи с имената на регистрираните в района кандидати, тя е действителна и се брой подадена за партийната листа в района, който е регистрирал цвета на бюлетината." Следващото изречение остава без промяна. Така е по-прецизно, по-точно, бих казал даже по-разбираемо. Промяна в идеята няма.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Гласуваме чл. 76 с двете му алинеи. Гласувайте, господа.

С 209 гласували за, нито един против и 4 въздържали се - текстът се приема.

Господин Вълканов, ако става дума за кмет, неговото име се нарича "листа". Името е друго, а цветът, който е регистрирал, е негов. Счита ли се, че е подаден глас за този, името на когото го няма? Това е листа по смисъла на закона. Или един независим кандидат - това е негова листа, с едно име. Обаче Вие

сте този кандидат, Вашето име се задрасква и се пише друго. А цветът Ви е същият. Тази е Вашата бюлетина. Разбирате ли? Тази хипотеза трябва да се предвиди. Това отсъства от текста, но не отсъства от живота.

Преминаваме към чл. 77, като запазваме резерва, господа, да се представи една нова алинея, като продължение на чл. 76, а именно ал. 3, която да разглежда хипотезата за отделния кандидат.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: В това време предлагам да обсъдим чл. 77.

"Чл. 77. Промяната в поредността на кандидатите в кандидатските листи по какъвто и да е начин да е извършена от гласоподавателя не прави бюлетината недействителна. Установената в бюлетината поредност не се променя."

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Моля, гласувайте този текст.

200 гласа са за, няма против и 1 се въздържа. Текстът се приема.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: "Чл. 78. Саморъчно написани думи или знаци върху бюлетината, допълнително вписани имена от избирателя, механически увреждания, зацапвания или зачертавания не я правят недействителна."

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Въпросът е: късането механично увреждане ли е?

Имате ли бележки по текста? Има думата господин Премянов.

КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ: Аз споделих и в Законодателната комисия, че приемам логиката на нашия законодател, който в Избирателния закон от 1897 г. е видял, че когато върху бюлетината има изписани знаци, собственоръчно направени бележки, той е счел, че по този начин е нарушена тайната на гласуването. И аз мисля, че ако това приемем като основателно, бихме могли да махнем отрицателната частица "не" и да сметнем, че бюлетината е недействителна, ако има такива собственоръчно направени бележки, вписвания и знаци.

Ще посоча конкретен пример. Има райони, в които някои политически организации са в състояние да задължат или да силата гласуващите, че ако гласуват против изразената обща политическа воля на техните организации, те ще получат някакви санкции. За да покажат своята лоялност към тях, биха искали да отразят с някакъв знак бюлетината, върху която е гласувано. Примерно това би могло да бъде. Но аз приемам, че това е знак, който нарушава тайната на гласуването за определена категория гласоподаватели, където гласоподавателите са малко и е компактна масата от населението, идентична по определен признак.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има ли други становища? Думата поиска господин Благой Дечев.

БЛАГОЙ ДЕЧЕВ: Господин председателстваващ, уважаеми народни представители! Не мога да приема тезата на моя колега, тъй като съвсем спокойно може да се влезе в стайката, да приемем такъв един вариант и да се задраскат всички бюлетини. Някои да задраскат всички бюлетини от един цвят. Тогава какво ще стане? Аз не виждам логиката в това нещо и предлагам да остане така, както предлага Законодателната комисия, че те са си фактически действителни независимо от знаците или драсканията, или други промени, написани по тях.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Йордан Василев.

ЙОРДАН ВАСИЛЕВ: Поддържам изложеното становище от господин Дечев и смятам, че колегата Премянов греша за нарушаването на тайната. Това е воля на самия избирател и аз не смятам, че с това тайната се нарушава. Предлагам да остане текстът както е предложен от Законодателната комисия.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има ли други оратори?

Моля Ви, гласувайте това съдържание на чл. 78, докладван от комисията. Вие го имате пред себе си в раздадения текст.

Тезултата: 202 народни представители са гласували за, 1 против и 3 въздържали се. Чл. 78 е приет.

Сега само за мунута ще се върнем към чл. 76. Няма нужда от никаква допълнителна алинея. Коригира се една дума. Вижте, господин Джеров и това е вече точно.

То само ще бъде съобщено на народните представители. Имам становището и на комисията. В чл. 76, ал. 2, която гласувахме току-що по предложението на господин Вълканов. В плика, когато има бюлетина, съдържаща имена на кандидати, несъответстващи с имената на регистрираните в района кандидати, бюлетината е действителна и се брои (внимавайте сега!) подадена за съответната листа в района, а не партийната, защото може да бъде и коалиционна, може да бъде независима или за кмет. Всичко се оправя. Съгласни ли сте с тази чисто граматическа корекция и уточняване да считаме текста за приет?

Благодаря ви, ние сме я гласували.

Господин Джеров, чл. 79!

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: "Чл. 79. Секционната избирателна комисия съставя четири протокола за гласуване:

1. За избиране на народни представители;
2. В многомандатни избирателни райони за избиране на общински съветници;
3. В едномандатните райони за кмет за общината;

4. За избиране на кмет в населено място."

Това е съдържанието на чл. 79.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: По текста? Мисля, че текстът е добър.

Господин Илиев има думата.

РОСЕН ИЛИЕВ: Съставят се четири вида протоколи за произведеното гласуване.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: По-прецизно е. Те не са гласуванията, а за след гласуването.

Благодаря ви, гласувайте текста!

Гласувайте, господа, чл. 79.

Четири вида протокола за произведеното гласуване - това е прецизният израз.

Резултатът от гласуването: 202 народни представители гласуват за, 1 против и никой не се въздържа.

Чл. 80, господин Джеров!

ДОКЛАДЧИКАЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: "Чл. 80, ал. 1. Протоколите се съставят в три екземпляра.

Ал. 2. В протоколите се посочват:

1. Номерата на избирателната секция и наименованието на общината.
2. Часът на започване и завършване на гласоподаването.
3. Броят на избирателите по общия избирателен списък.
4. Броят на избирателите по допълнителния избирателен списък.
5. Броят на регистрираните кандидатски изборни листи.
6. Броят на гласувалите избиратели според отметките в избирателния списък.
7. Броят на гласувалите според намерените в избирателната кутия пликчета.
8. Броят на гласовете, подадени за всеки кандидат или избор на партийна листа.
9. Броят на недействителните бюлетини.

Ал. 3. По един екземпляр от протоколите за избор на народни представители и общински съветници и за кметове с всички избирателни бюлетини, отделно действителните и недействителните, както и пликчетата, с които е извършено гласуването и другите материали от изборите се изпращат в съответния общински съвет."

Само за момент, ако обичате, защото има някаква грешка.

Извинявайте, колеги, но в екземпляра е допусната малка техническа грешка. В ал. 2 ви прочетох т. 9. Следва нов ред т. 10. "Броят на унищожените бюлетини съгласно чл. 75, ал. 3.

Точка 11. Броят на празните пликове.

12. Подадените заявления, възражения и жалби и взетите по тях решения.

13. Обстановката, при която е произведен изборът.

Ал. 3. Данните по т. 3 до 11 от предходната алинея се вписват цифром и словом.

Ал. 4. Протоколите се подписват задължително от всички членове на комисията на всяка страница. След окончателното подписване на протоколите от членовете на комисията председателят на комисията обявява резултатите от гласуването.

Ал. 5. Поправки в протоколите след подписването им от всички членове на изборителната комисия могат да се правят само преди обявяване на резултата от избора от съответната изборителна комисия. Всяка поправка се преподписва от всички членове на комисията като встрани се пише "поправка". Поправки и зачерквания се допускат само след подписването на протокола от всички членове на комисията. Явни фактически грешки могат да се поправят и след обявяването на изборния резултат.

Ал. 6. Членовете на изборителната комисия не могат да откажат да подпишат протокола. Ако не са съгласни с отразеното в него, те могат да мотивират особено мнение.

Ал. 7. Всяка партия или независим кандидат, или техните застъпници могат да получат извлечения от протокола с резултатите от гласуването съобразно установен образец. Същото право имат и присъствалите в изборителната секция наблюдатели. Извлечения от протокола се поставят на видно място пред изборителната секция."

Това е чл. 80.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Както виждате това е един пространен, но последователно описан текст.

Господин Росен Илиев има думата.

РОСЕН ИЛИЕВ: Уважаеми господин председателстващ, уважаеми колеги! Припомням си всичките дебати, които проведохме, когато разглеждахме доклада на Мандатната комисия и ми се струва, че в образеца за протоколите е пропусната именно онази засечка, която предизвиква толкова много разпавии в пленарната зала. Тоест, броят на гласувалите според намерените в изборителната кутия пликове минус недействителните бюлетини и празни пликове трябва да се засича със сбора от действителните гласове за всички пар-

тийни листи или кандидати. Мисля, че това трябва да намери някакво отражение, защото именно тази засечка липсваше в предните протоколи на изборите и тя породила безбройни спорове и тук, и изобщо в много от комисиите.

Освен това в ал. 7 на чл. 75 е записано, че празните пликкове се смятат като недействителни бюлетини. А тук има два реда, в които има брой на недействителните бюлетини и отделно празните пликкове. Тоест, аз предлагам съборът на празните пликкове и недействителните бюлетини, изваден от броя на гласувалите според намерените пликкове, да бъде равен на сбора от действителните гласове, подадени за всички кандидати или партийни листи. И това да намери някакво отражение в образа за протокол.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Извинете, дали писмено ще дадете това становище? Дайте един лист на господина.

Господин Благой Дечев има думата.

БЛАГОЙ ДЕЧЕВ: Уважаеми господин председателю, уважаеми господа народни представители! Наистина, така, както колегата говори преди това, ние ще влезем в същия кръговрат, в който влезе Мандатната комисия тази година в това Народно събрание. Аз предлагам по-простичко, ясно и точно да се формулира и ще внеса писмено това предложение, че резултатът от изборите да бъде съобразно т. 8, тоест, по броя на гласовете, подадени за всеки кандидат или изборна листа. Ясно и точно записано. Всякакви други математически "плюс", "минус", засечки и т.н. стават малко за счетоводител. И още нещо. В ал. 7: "Всяка партия или независим кандидат или техните застъпници могат да получат извлечение от протокол с резултатите от гласуване, съобразно установения образец". Тук съм също "за". Но искам да възразя срещу "същото право и присъствалите в избирателната секция наблюдатели". Извинете ме, ако има десет, петнайсет партии или още петнайсет наблюдатели, държавата не знам първо колко хартия трябва да осигури. Партиите, които участвуват и кандидатите - да, но наблюдателите спокойно могат да вземат и да си препишат извлечението от протокола, което ще се постави съгласно последното изречение на видно място пред избирателната секция. Тоест, аз предлагам това изречение "Също имат право и присъствалите в избирателната секция наблюдатели" да отпадне.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря Ви, господин Дечев, тук има лист, вземете и напишете писмено предложението си.

Други оратори има ли по текста? Господин Ненко Темелков иска думата.

НЕНКО ТЕМЕЛКОВ: Господин председател, аз моля да обърнем внимание на текста на т. 5 на ал. 3 последното изречение: "Явни и фактически грешки могат да се поправят и след обявяване на изборния резултат". Въпросът ми

е, ако тези фактически грешки са такива, че след поправянето им водят до промяна на изборния резултат, според мен би трябвало да предвидим процедурата, която трябва да се осъществи и как точно да се обяви промененият вече обявен резултат. Мисля, че ме разбирате.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Точно така. Има ли други оратори по текста? Господин Трендафилов.

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Само няколко конкретни редакционни бележки. В т. 8 на ал. 2: "Броя на гласовете, подадени за всеки кандидат или изборна листа", а не партийна. Защото изборната листа може да бъде и коалиция.

В ал. 7 е пропуснато: "Всяка партия, коалиция, независим кандидат или техните застъпници могат да ...".

Що се отнася до забележката на господин Росен Илиев...

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: За един момент. Вземете, има писмено дадени текстове, разгледайте ги! Това на господин Дечев.

КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Това е вярно. Тук моля да се има предвид това, че това е протокол на секционна комисия. Тя не събира, тя не обявява резултатите. Тя брои и записва фактическите данни.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Тогава и аз да направя едно предложение докато се уточните.

Моля ви вижте в чл. 80, ал. 2, т. 8.

Понеже в т. 9 отделно се казва, че се отбелязват броят на недействителните бюлетини, т. 8 би трябвало да звучи: "Броят на действителните гласове, подадени за всеки кандидат или изборна листа". Броят на действителните гласове, а не броят на гласовете. Тоест, след като се извадят недействителните. Това е принципът.

КИРИЛ ЖЕЛЕВ (от място): Броят на действителните бюлетини.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Да, броят на действителните бюлетини.

И тогава, господин Джеров, "подадени за всеки кандидат или изборна (махнете партийна) листа".

ДОКЛАДЧИКАЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Точка 8 става: "Броят на действителните бюлетини, подадени за всеки кандидат или изборна листа...".

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Дали господин Благой Дечев написа "стихотворението" си? (Народният представител господин Благой Дечев приближава до трибуната и заедно с председателя на Законодателната комисия господин Александър Джеров уточняват промяната в ал. 4.)

Има думата за реплика господин Любен Корнезов.

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Само едно изречение. Преди малко казах нещо, може би засегнах Еленко Божков и ако е така - моля за извинение. Бих помолил и моите другари от Българската социалистическа партия също да не проявяват магнетизъм към микрофона и точно и ясно да гласуваме, а не всеки да идва тук, да си прави предложенията. Който е имал предложението да е отишъл в Законодателната комисия, а не тук да създава невъзможност за работа на господин Джеров и на господин Трендафилов.

Моля да преминем към гласуване и то веднага. *(Ръкопляскания)*.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Те трябва да направят предложение, защото ще гласуваме.

Господин Джеров, преминете към следващия текст. Нека уточняването да бъде прецизно.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: "Чл. 81. Ал.1. Председателят на секционната изборителна комисия предава:

1. Два екземпляра от протоколите за избор на народни представители на съответната районна изборителна комисия, от които първият екземпляр за Централната изборителна комисия, а вторият - за районната изборителна комисия.

2. Два екземпляра от протоколите за избор на общински съветници и кметове на общинската изборителна комисия, от които първият екземпляр за Централната изборителна комисия, а вторият - за общинската изборителна комисия.

3. По един екземпляр от всички протоколи на общинския народен съвет или на населеното място, където е произведен изборът.

Ал. 2. По един екземпляр от протоколите за избор на народни представители, общински съветници и за кметове с всички изборителни бюлетини - отделно действителните и недействителните, както и пликовете, с които е извършено гласуването и другите материали от изборите, се изпраща в съответния общински съвет, където се пазят до следващите избори.

Ал. 3. Транспортирането и предаването на протоколите и изборните документи се извършва от председателя или заместник-председателя, или най-малко двама членове от изборителната комисия."

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господа, това е съдържанието на чл. 81. Това е една технология, проверявана многократно. Имате ли становища по текста? Няма.

Гласуваме чл. 81 в съдържанието, което се чу току-що.

201 гласа за, никой не е против, 3 се въздържат.

Следващият текст, господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Чл. 82 с три алинеи: "Ал. 1. Районната изборителна комисия в многомандатния изборителен район за избор на народни представители установява резултатите от гласуването въз основа на протоколите от секционните изборителни комисии и ги обявява.

Ал. 2. Общинската изборителна комисия установява резултатите от гласуването за избор на общински съветници въз основа на протоколите от секционните изборителни комисии и ги обявява.

Ал. 3. Общинската изборителна комисия установява резултатите от изборите за кмет въз основа на протоколите на секционните комисии и ги обявява."

Това е съдържанието на чл. 82. Има ли въпроси?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Не!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Моля, гласувайте.

204 гласа за, никой не е против, 2 се въздържат - текстът се приема.

Следващият текст?

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: "Чл. 83, ал. 1. Районната изборителна комисия в многомандатния изборителен район за избор на народни представители съставя протокол в два екземпляра за резултатите от гласуването в района, който се поднася от членовете на комисията. Екземпляр от него се изпраща на Централната изборителна комисия.

Ал. 2. В протокола се посочва броят на:

1. Секционните изборителни комисии;
2. Секционните изборителни комисии, представили протоколи за гласуването;
3. Изборителите в изборителния район според изборителния списък;
4. Регистрираните изборни кандидатски листи;
5. Гласувалите изборители според отметките в изборителния списък;
6. Гласувалите изборители според намерените в изборителната кугия пликове;
7. Действителните бюлетини, подадени за всяка кандидатска листа;
8. Недействителните бюлетини и празните пликове;
9. Подадените заявления, възражения, жалби и взетите по тях решения."

Това е съдържанието, господин председателствущ.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Очевидно това е съдържание, то, близко до действията, които върши другата изборителна комисия. Имате ли предложения по текста?

ПЛАМЕН ВЪЛКАНОВ: Едно кратко предложение само по т. 8. Бих желал двете хипотези да се отделят в отделни точки - недействителни бюлетини и празни пликове.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Прочетете го.

ПЛАМЕН ВЪЛКАНОВ: Точка 8 на предлагания текст в момента има следното съдържание: "...недействителните бюлетини и празните шликове". Аз предлагам т. 8 да се раздели на две - недействителните бюлетини да остане 8 точка, а т. 9 да бъде за празните шликове.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Предложението е недействителните бюлетини на един ред - т. 8, празните шликове - евентуално т. 9.

Господа, гласувайте с това уточняване на текста.

С 207 гласували за, 1 против, 1 въздържал се, текстът се приема.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Нека да завършим чл. 80.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Джеров, ако комисииите са готови по 80 - нека да чуем доклада ви и да преминем направо към гласуване. Имате думата.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: По член 80, който остана за доуточняване.

Предлагаме алинея първа да остане непроменена.

Алинея втора остава непроменена с изключение на точка 8, която гласи:

"8. Броят на действителните бюлетини, подадени за всеки кандидат или изборна листа."

Алинея трета непроменена.

Алинея 4, ще прочета текста, защото към нея се добавя едно трето изречение, ще прочета цялата алинея:

"Ал. 4. Протоколите се подписват задължително от всички членове на комисията на всяка страница. След окончателно пописване на протоколите от членовете на комисията, председателят на комисията обявява резултатите от гласуването. Изборният резултат се определя въз основа на броя на действителните бюлетини, подадени за всеки кандидат или изборна листа."

Това е допълнението към алинея 4.

Алинея 5 остава непроменена.

Алинея 6 остава непроменена.

Към алинея 7 се добавя "всяка партия, коалиция или независим кандидат или техните застъпници могат да получат извлечение от протокола" и т.н.

Моля да бъде поставен за гласуване чл. 80 с така докладваните изменения и допълнения.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Само два въпроса. Може би аз не бях достатъчно внимателен. В алинея 7 - за наблюдателите, дават ли се преписи?

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: "Всяка партия, коалиция или независим кандидат и техните застъпници могат да получат... Същото право имат и присъствувалите в избирателната секция наблюдатели."

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Това остава ли, тъй като имаше предложение да отпадне. Остава ли по Вашия доклад?

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Да, остана.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Добре.

По алинея 5, последното изречение по повод на становището на господин Ненко Темелков.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Трябва да остане, ние специално обсъждахме този въпрос, още повече, че "явна и фактическа грешка" е термин на правото и никой не би могъл да има съмнение какво означава то.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Мисълта на господин Темелков беше, ако това води до промяна в резултата, трябва ли да има процедура и как това ще се обяви?

ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ (от място): Секционната комисия да обявява резултата.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Правилна е забележката на господин Корнезов.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Прецизно е.

Има думата господин Янчулев.

АЛЕКСАНДЪР ЯНЧУЛЕВ: По алинея 7 се направи, според мен, едно не състоятелно предложение наблюдателите да бъдат лишени от правото да получат ... (*Възгласи на неодобрение в залата*)

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Не, не, комисията не го предлага.

АЛЕКСАНДЪР ЯНЧУЛЕВ: Не се ли възприе? Благодаря ви.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: В алинея 7 се прави само една корекция: "Всяка партия, коалиция или независим кандидат" другото остава.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Моля, гласувайте така уточненото съдържание на член 80 с всичките негови алинеи и пунктове по тях.

При 209 гласували за, никой не е против и никой не се въздържа, освен тези, които са извън залата.

Следващият текст - член 84.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Член 84 с четири алинеи:

"Чл. 84. Ал. 1. Председателят на районната (общинската) избирателна комисия предават по един екземпляр от протоколите на Централната избирателна комисия и на съответния общински народен съвет.

Ал. 2. Заедно с протоколите в Централната изборителна комисия се предава и първият екземпляр от протоколите на секционните изборителни комисии.

Ал. 3. Заедно с протоколите в общинския народен съвет се предава и вторият екземпляр от протоколите на секционните изборителни комисии, изборителният списък и останалите изборни материали, получени от секционните изборителни комисии.

Ал. 4. Транспортирането и предаването на протоколите и изборните документи се извършва от председателя или заместник-председателя и най-малко двама членове от изборителната комисия."

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря Ви много. Това е текст, който е чисто технологически.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да гласуваме.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Няма оратори. Гласувайте този текст на член 84.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: В третата алинея да се чете "общинският съвет", без "народен".

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Куманов иска думата, но ние вече гласуваме.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Гласуваме.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: След като приключим ще Ви дам думата.

ТРИФОН ГЕОРГИЕВ (от трибуната): "Транспортирането" не може ли да се замени с българска дума? Може "предаването".

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Не, става дума за транспорт. Няма да бъде, господин Георгиев с речен транспорт, както Вие предлагаете по-рано за Дунава, но е транспорт.

При 202 гласували за, никой не е против и 2 се въздържат, текстът е приет.

Има думата господин Куманов.

ДИМИТЪР КУМАНОВ: Благодаря за думата. От практиката, която имахме от Мандатната комисия, при нужда от прецизни проверки, считам, че в закона трябва да влезе и цял един член относно трайното съхраняване на всички секционни материали, съответно в районната изборителна комисия и в общинската изборителна комисия докато минат всички възможни и предизвикани проверки.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Имате ли предложение?

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Моля за конкретното предложение в писмена форма.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: И особено дали ще влезе един член или отделна алинея е въпрос на законодателната техника.

ДИМИТЪР КУМАНОВ: Това ще бъде някъде около член 83.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Добре, някъде, но на определено място.

Имате думата по член 85, господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Член 85: "Предизборните коалиции, партиите и независимите кандидати, участващи в изборите, имат право срещу заплащане да получат ксерокопия от протоколите на секционните, районните и общинските избирателни комисии от службите, където се съхраняват."

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Имате ли становища по текста? Той е ясен. Няма предложения. Гласуваме член 85.

При 198 гласували за, 1 против, няма въздържали се, текстът се приема.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Следва член 86 с четири алинеи.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Сега много ви моля да внимавате, въпреки малко патежалата умора. Това е много съществен текст и по него ще има дебати.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: "Чл. 86. Ал.1 Определянето на резултатите от изборите за народни представители се извършва по методика, съгласно приложението.

Ал. 2. Районната избирателна комисия установява изборните резултати по метода "Хейр".

Ал. 3. Право на участие при разпределянето на мандатите между централните листи имат партиите, получили най-малко 4 на сто от действителните гласове във всички избирателни райони.

Ал. 4. Неразпределените в районите мандати се разпределят на национално равнище между централните листи, въз основа на неизползваните в районите гласове по метода "Д'ондт"."

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря ви. Думата има господин Вълканов.

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ: Уважаеми колеги, искам да предложа нов текст, евентуално ал. 5 на чл. 86, със следното съдържание: "Независим кандидат, получил гласове повече от необходимите за избирането му, има право да прехвърли получените в повече гласове към националната листа на участващата в изборите политическа партия, съгласно сключено с нея споразумение".

Мотиви: Малко вероятно е независим депутат да бъде избран, ако не получи подкрепата на дадена партия отляво или отдясно. Но ако някаква партия

го подкрепи и той получи много повече гласове, отколкото е необходимо за избирането му, гласовете в повече ще бъдат изгубени за тази партия. В такъв случай тя ще се въздържа да окаже подкрепа на независимия кандидат, за да не загуби тези гласове (може да загуби един мандат, два мандата), което очевидно ще бъде неблагоприятно за нея.

Ето защо аз предлагам независимият кандидат да може да прехвърли в полза на тази партия, с която има съответно съглашение, гласовете в повече, тези които са над квотата, необходима за неговото избиране. Благодаря ви за вниманието.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Красимир Премянов.

КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми колеги, това е един въпрос, по който в Законодателната комисия предварително имаше изложени различни гледни точки.

По тази гледна точка, която сега е представена от Законодателната комисия аз мисля, че тя би могла и заслужено да срещне най-много пропоненти, тъй като в нея се предлага да бъдат изведени основните принципи на една методика, която впоследствие с решение на Народното събрание ще трябва да приемем. Това би улеснило нашата работа по приключването на второ четене на закона и би поставило по-навреме старта на изборителната кампания.

Но след като имаме възможност да направим съответен анализ на предложенията, които се дават от Законодателната комисия и ги съпоставим с тези варианти, които отделни групи от нея в Законодателната комисия предложиха, струва ми се, че най-справедливо и най-съответстващо на логиката на пропорционалната система, която както е известна не е авторски патент на Българската социалистическа партия, по-скоро на другите политически сили, за да бъдем линейни докрай, трябва да възпроизведем тази логика в текстовете на отчитане на резултатите от произведените избори за народни представители.

Ето защо предлагам следния текст или модификация на предложените текстове, в които се защитават именно същността и логиката на пропорционалната система:

"Чл. 86. Ал.1 Определянето на резултатите от изборите за народни представители се извършва по ред, определен с решение на Великото Народно събрание в срока по чл. 21, ал. 2 от този закон.

Ал. 2. Районните изборителни комисии установяват изборните резултати в изборителните райони по метода "Хейр".

Ал. 3. Право на участие при разпределението на мандатите между централните партийни листи на национално равнище имат партиите и коалициите, получили повече от 4 на сто от броя на действителните гласове в национален мащаб, както и в повече от половината изборителни райони.

Ал. 4. Неразпределените в изборителните райони мандати се разпределят на национално равнище от Централната изборителна комисия между централните листи на партиите и коалициите по ал. 3, по метода "Д'ондт", въз основа на общия брой на действителните гласове за всяка от тях в национален мащаб."

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата госпожа Ботушарова.

СНЕЖАНА БОТУШАРОВА: Предложен е писмен текст на същия член 86. По отношение ал. 1 редакцията е нова, но подкрепя смисъла, който господин Премянов прочете.

Предлагам следната редакция със същото значение, струва ми се, че тя ще звучи по-добре: "Определянето на резултатите от изборите за народни представители се извършва по методика, съгласно приложението, утвърдена от Великото Народно събрание 50 дни преди изборния ден."

Пояснявам защо е по-ясно. Става дума за една методика, така както фигурира в първоначалния текст. А срокът, както е посочен в чл. 21, ал. 2 е същият - 50-дневен срок, в който Централната изборителна комисия трябва да определи изборителните райони, номерацията, границите и мандатите.

Предлагаме ал. 2 да запази същата редакция, както е предложена, а именно: "Районните изборителни комисии установяват изборните резултати в изборителните райони по метода "Хейр"."

По отношение на ал. 3 предлагаме следната редакция: "Право на участие при разпределянето на мандатите между централните партийни листи имат партиите и коалициите (това е пропуснато в текста), получили най-малко 4 на сто от всички действителни гласове, подадени в цялата страна в изборите за народни представители."

Запазваме смисъла на предложената алинея в проекта, само че предлагаме по-добра редакция.

Позволете ми, уважаеми колеги, да взема отношение към предложението на господин Премянов. В същата тази алинея се предлага бариерата от 4 на сто да важи не само в национален мащаб, но и в повече от половината изборителни райони.

Изразявам мнението на парламентарната група на СДС, че подобно условие има дискриминационен характер. Считаме, че не следва да намери място в закона.

Що се отнася до ал. 4, предлагаме следната редакция: "Неразпределените в районите мандати се разпределят на национално равнище между централните партийни листи въз основа на метода "Д'ондт", т.е. да отпадне "Неизпълзените в района гласове", ще обясня след малко нашите възражения, така че да се запази максимално принципът по пропорционалното представителство.

Мотивите ни за това предложение са, че в методиката, която ще обсъждаме допълнително, ще се вземе решение по какъв начин да се приложи този метод.

Искам да изразя несъгласие с предложената редакция от господин Премянов, защото тя по същество предлага да се легализира сега един от вариантите, по който се прилага методът "Д'ондт". Но просто искам да кажа на колегите, че има предложени три варианта. И този, който господин Премянов предлага, е един от тях.

Ние се нуждаем от време, за да обсъдим кой от трите ще подкрепим. Така че не е редно в този момент да гласуваме тази редакция.

Затова аз предлагам това, което се прочете, да стигне до думите: "метода Д'ондт", от вашето предложение, господин Премянов и да се сложи точка, т.е. да не се уточнява как да стане разпределението, което ще обсъдим допълнително.

Уважаеми колеги, позволете ми също така да споделя с вас някои аргументи против това, което господин Вълканов предложи, а именно независимите кандидати да могат да присъединяват гласове към партийна листа.

Най-напред, господин Вълканов, ако се направи това, означава да се наруши тайната на гласуването. Защото може ли да е сигурен един кандидат кой от коя партия, изобщо какъв електорат е гласувал за него? Независимият кандидат може да влиза в договорености с някоя политическа сила, но няма никакви гаранции, че неговият електорат ще спазва тези политически договорености. И по този начин първо, не се зачита волята на гласоподавателите за независимия, а освен това се нарушава тайната на гласуването.

А що се отнася до такава договореност, това вече излиза извън принципа за независимост на кандидата. Благодаря.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Вълканов, това са аргументи против вашето предложение.

Мога ли да ви попитам нещо, госпожа Ботунарова? В трета алинея на вашия текст, когато говорим за 4 процента от броя на действителните гласове, вероятно искате да кажете - подадени за съответните партии и коалиции? Къде го има това?

СНЕЖАНА БОТУШАРОВА: Да, да, именно. Не, не, нямам предвид това. Редакцията е точна. 4 на сто от всички действителни гласове, подадени в цялата страна в изборите за народни представители, се има предвид. Следва се идеята на ал. 3.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Те са получили най-малко 4 процента от общия брой. Точно така.

СНЕЖАНА БОТУШАРОВА: От всички.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Премянов.

КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ: Аз не искам да отричам, че в изказването на госпожа Ботушарова има логика. И не отхвърлям логиката, която тя защитава. Но просто я връщам към това, което произтича от началото, което поставихме при обсъждането на въпроса за изборите. Там един от основните въпроси, който беше изтъкнат на така наречените разговори, политическо споразумение, беше, че народните представители трябва действително да олицетворяват принципа на представителството. И това е логиката, която се съдържа в нашето предложение в ал. 3 - да няма партии фантоми, да няма сили, които представляват една малка част от населението, а да участват в изборите и в разпределението на местата в Народното събрание само тези, които са партии или сили, заставащи зад идеи, които имат национално значение. Оттам произтича това предложение, което правим сега.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: С други думи, господин Премянов, ако една партия има 4 процента, но в по-малко от половината райони, вие смятате, че тя няма стойност.

КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ: Няма. От централната листа.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Разбира се. Благодаря ви.

Има думата за реплика господин Пламен Вълканов.

ПЛАМЕН ВЪЛКАНОВ: Аз искам да репликирам преди всичко предложението на редакцията от госпожа Ботушарова. В ал. 1 наистина по същество се съдържа едно и също предложение. Но в случая като юрист аз не мога да се съглася с термина "приложението". Струва ми се, че казаното в редакцията на господин Премянов, която аз лично подкрепям по ред и начин е по-точно. Защото думата "приложение" не съответствува нито на Закона за нормативните актове и според мен не би могла да намери място в този текст като законова редакция.

От друга страна репликата ми се отнася и до сроковете. Ако ние сега изрично кажем: "50-дневен срок преди деня на изборите", отново се обвързваме със срок, който не е съпоставен с останалите срокове в закона. Докато форму-

лировката, която се предлага от господин Премянов - в срок по чл. 21, ал. 2 от този закон, осигурява от една страна точна редакция в юридическия смисъл и от друга страна, осигурява на Законодателната комисия едно правилно съпоставяне на всички срокове, за които господин Джеров говореше предишните дни и установяване на една хармония в сроковете в целия законопроект.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Жан Виденов.

ЖАН ВИДЕНОВ: По повод изказването на госпожа Ботушарова, мисля, че трябва да уточним някои изходни положения по въпроса за изборната бариера. От опита на други страни е известно, че като критерий за формиране на изборна бариера се използва както процентът на избиратели, които подкрепят дадена партия като цяло в страната, така и значимостта на тази партия, наличието на подкрепа спрямо нейната програма и кандидати в определен процент, определена част и от избирателните райони на страната. Така че не е особено екзотично и не е непознато в международната практика да се съчетава изискването за определен процент от всички избиратели, подкрепили дадена партия, за да може да участва тя в разпределянето на мандати, с изискването избирателите в определена част, в дадения случай от избирателните райони да подкрепят тази партия. Това означава, че тя има не само голям брой избиратели, концентрирани в един или два избирателни района, но тя има структура, има влияние, има значимост в най-различни части на страната.

В тази връзка не като настояване, но като повод за размисъл аз бих поставил на вниманието на народното представителство и въпроса за това дали не си струва да се ограничи и получаването на мандати в самите избирателни райони по метода "Хейр", както ал. 2 тук предлага, във връзка с това дали дадена партия или коалиция е получила повече от 4 на сто от действителните гласове в национален мащаб. Това разбира се, не може да се отнася до независимите кандидати, но за партиите и коалициите бихме могли да запишем една алинея 1а, ако сметнем, че това е рационално: "Право на участие при разпределянето на мандатите в избирателните райони имат независимите кандидати от една страна и само онези партии и коалиции, които са получили повече от 4 на сто от действителните гласове в национален мащаб". Това също е повод за размисъл.

Благодаря ви.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата госпожица Русева. Но преди тя да започне да говори, искам да направя едно уточняване. *(Чете списъка на заявките желание за изказване депутати)*. Вероятно трябва да има една почивка. След като се изкаже госпожица Русева, аз ще ви предложа: пред-

ложенията, които се направиха, да ги размножим. Нека да се дадат, те са много детайлни вече.

Имате думата.

ЗЛАТКА РУСЕВА: Уважаеми колеги, моето изказване е свързано с предложението на господин Велко Вълканов относно разпределението на остатъчните гласове на независимите кандидати.

Уважаеми колеги! Аз много ви моля да помислите сериозно по този въпрос, защото това, което се предлага е нелогично и да не употребя някоя по-силна дума. Когато един кандидат се явява като независим, той затова е независим и декларира, че е такъв, защото зад него не стои партия или друга политическа сила. Нали затова се казва независим! Той има своя платформа, която отстоява, различно от платформата на СДС, на БСП, на БЗНС и т.н. Ние тука достатъчно дълго време отделихме за независимите кандидати, за статута им в този закон, това какво могат и какво не могат да предложат на своите избиратели. Звучи ми много чудно как може след като те са гласували за него като независим, като човек със своя платформа, несвързана нито с платформата на някоя друга партия или пък коалиция и изведнъж, получавайки тези гласове, буквално след като не са му стигнали, той ги изтъргува, извинете ме за думата, с някоя политическа сила, към която те не симпатизират. Примерно даде ги на СДС или на БЗНС, или на някой друг. А тези гласове са подадени за независимия кандидат, ако той е наистина независим, такъв, какъвто иска да бъде и да се различава от всички други партии и коалиции. Много ви моля да не подкрепяте това предложение.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Да чуем господин Божанов и ще има почивка.

ЕМИЛ БОЖАНОВ: Уважаеми колеги, аз искам да обърна вниманието ви върху няколко момента и да дам едно предложение.

Преди всичко, приемайки пропорционалната система, ние трябва да одобрим такава методика, с това съм напълно съгласен, да се вземе решение и допълнително да се разработи тази методика. Методика, която да осигури най-строгото съответствие на депутатските места, които всяка партия или коалиция ще получи в съответствие с подадените гласове. Във връзка с това искам да ви обърна внимание, че при това положение би било редно избирателната система за изчисляване да осигури еднаква тежест на депутатските места. Няколко прости сметки, които аз ще ги предоставя на комисията, която работи, показват, че съвсем реално е в два района при предварителното закръгляване на депутатските места, тъй като никога няма да бъде точна квотата - например 5 или 6 - между 5 и 6 може да бъде числото, което трябва да имат депутати в два ра-

йона. Единият да бъде закръглен надолу, другият - нагоре, и при различия във възрастовата структура и броя на гласувалите избиратели да се получи една разлика. Приблизителните сметки мога да ви ги кажа. Един мандат в един район да бъде избран с 20 000 гласа, в друг с 32 000 гласа.

Ето защо аз смятам, че методиката, която трябва да бъде подработена, трябва да осигури еднаква избирателна квота за всички депутати. И затова аз ще направя и своите писмени предложения пред комисията, но считам, че още сега ние бихме могли да добавим към ал. 2: "районните избирателни комисии установяват изборните резултати от избирателните райони по метода "Хейр", въз основа на единна национална квота".

Евентуалното забавяне ще бъде минимално, в рамките на половин ден за цялата страна, но то ще осигури еднаква тежест на всички депутатски места.

Второто нещо, на което искам да ви обърна внимание е, че във връзка с бариерата 4 на сто е възможен такъв парадоксален случай, когато при сегашната предлагана и замислена система една партия (има предвид някоя малка партия) може да получи по райони 10 депутатски места, без да надскочи бариерата 4 процента. Очевидно, аз лично поддържам мнението, че избраните при такова положение депутати по райони, трябва да бъдат признати за депутати. Те очевидно няма да имат право вероятно на отделна депутатска група, но това е един парадокс, който трябва да го имате предвид.

И последното във връзка с корекцията, която госпожа Ботушарова предложи по ал. 4. Мисля, че предложението на господин Премянов не крие в себе си никаква опасност - точно разпределянето по метода "Д'онт" или на "Хейр" с остатъци - това е без съществено значение, въз основа на общия брой на действителните гласове за всяка от партиите в национален мащаб, осигурява най-висока точност. Точност в рамките на не повече от един или два гласа разлика в национален мащаб. Но аз също смятам, че ако и този текст отпадне, в процеса на работа на групата може да бъде намерено приемливо решение. Сега предлаганият текст, дори ако не се приеме моето предложение за добавка към ал. 2, въз основа на единна национална квота, в процеса на работа на комисията това може да бъде решено и да бъде намерен действително добър вариант.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господа, всички, които са вдигнали ръка, ще получат думата. Налага се да се напомни нещо, което вече беше казано.

Първо, тук по тази материя в закона (условно сега е чл. 86) ще бъде записан един принципен текст. Методиката, приета с решение или пък като приложение на този закон, ще бъде изработена отделно и това се прави. Искам да помя ораторите да имат предвид това. По текста са се записали да вземат ду-

мата онце: Владислав Даскалов, Богдан Атанасов, Ибрахим Татарлъ, Георги Аврамов, Стефан Гайтаджиев, Йордан Василев, Петър Стайков и господин Жан Виденов.

Предлагам направените четири предложения - от парламентарната група на Българската социалистическа партия, от госпожа Ботунарова, от господин Вълканов и сега - от господин Божанов - секретарят на Законодателната комисия да ги размножи в почивката в екземпляри, така че секретарката на господин Николай Тодоров след десет минути всички председатели на парламентарни групи да ги получат. Това са нюанси и не се възприемат лесно с говор тук. След почивката молбата е ораторите, които са се записали, ако е възможно, да станат и оратори на съответната парламентарна група, за да има едно принципино отношение. Това ще улесни комисиите, които докладват, да могат да направят по-лесно своите заключения.

Искам да вярвам, че това е разбираемо, че то е логично. След петнадесет минути от кабинета на господин председателя на парламента ще получите като парламентарни групи по един екземпляр.

Работата ще продължи в 18 ч. и 20 м. *(Звъни)*

(След почивката)

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ *(звъни)*: Заседанието продължава.

Има думата народният представител господин Владислав Даскалов.

ВЛАДИСЛАВ ДАСКАЛОВ: Господин председателстващ, дами и господа! Позволете да кажа няколко думи в подкрепа на аргументите, изказани против предложението, направено от господин проф. Вълканов. Както си спомняте, при нормативното разрешаване на проблема дали независимите депутати имат право да влязат в коалиция с партии или партийни коалиции, нормативно бе уредено, че независимите депутати няма да имат такова право.

Настоящото предложение, направено от господин проф. Вълканов, фактически заобикаля онова вече постигнато нормативно разпореждане с настоящия закон, а именно да се даде възможност на независимия кандидат да предостави онази цифра от гласоподаватели, гласували в негова полза, която е извън необходимата мярка в полза на съответната избрана от кандидата партия или коалиция.

Всички онези аргументи, които бяха казани в подкрепа на това да не бъде допусната коалиция между независими и партии и партийни коалиции, ваят

днес със същата сила и по отношение на това направено от господин професора предложение.

И за да не повтарям тези аргументи, моля ви да си припомните същите, някой от тях бяха споменати днес, но така или иначе би се изразнило от съдържание онова вече взето от Народното събрание решение тези кандидати да не влизат в коалиция с партии, а това би представлявало влизане в такива коалиционни отношения, макар и по едोन косвен път на независимия депутат, симпатизиращ по една или друга причина на някаква партия или партийна коалиция.

Тук не става въпрос само за аритметично прехвърляне. Това аритметично прехвърляне на гласове, подадени в полза на независимия, води до някакви споразумения между него и съответната партия или партийна коалиция. Тъкмо Народното събрание със своето решение взе противното становище.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Думата има господин Богдан Атанасов.

БОГДАН АТАНАСОВ: Господин председателстващ, уважаеми колеги! Предложението ми за чл. 86, ал. 3 е да звучи така: "Право на участие при разпределение на мандата между централните партийни листи имат партиите, получили най-малко 2 процента, а не четири процента от действителните гласове и да се добавят думите "общо в цялата страна".

Това, което искам да напомня, е, че от шесте и половина милиона избиратели 240 мандата означават по 27 хил. избиратели за един мандат, което ще рече, че 1 процент е 65 хил. гласа, 2 процента - 130 хил., 3 процента - 195 хил., 4 процента - са 260 хил. - това е четвърт милион, които могат да бъдат представени. Това звучи още по-странно, когато логиката на представянето на независим кандидат е, че с 27 хил. ти ще бъдеш избран.

Това може да се коригира най-добре при липса на бариера - бариера нулев процент, но тъй като споразумението е фиксирало една бариера, поне да коригираме от 4 процента на 2 процента.

Накратко, моето предложение е това.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Сега ще говори народният представител господин Ибрахим Татарлъ.

ИБРАХИМ ТАТАРЛЪ: Уважаемо председателство, уважаеми народни представители! Искам да изложа накратко позицията на парламентарната група на Движението за права и свободи по чл. 86 и специално по ал. 3 на същия член на законопроекта за избиране за народни представители, общински съветници и кметове.

Ние приемаме в общи линии текста на чл. 86 във варианта, предложен в раздадения проект на Законодателната комисия. Одобряваме корекцията на госпожа Ботушарова за ал. 3 на този член да се приеме за критерий четири процента съсчелени действителни гласове в цялата страна като база за разпределение на мандатите между централните партийни листи.

Според нас, това е демократично, прецизно. Ние не сме против този процент да слезе на 3 на сто или на 2 на сто.

Категорично отхвърляме предложенията на господата Премянов, Велко Вълканов и тези, които ги подкрепят. Смятаме, че те са насочени към ограничаването на участието на по-малките политически сили в изборите, ограничаване на опозицията. Те противоречат на пасивното и активното изборно право на българските граждани. Ако се приемат предложенията на тези господа народни представители, ще се лишат от възможност цели градчета, градове, избирателни райони и слоеве на българския народ да си кажат думата в подкрепа или в отхвърляне на някои политически сили.

Ние сме пред един голям казус, един голям политически въпрос, който има отношение към принципите, залегнали в новата Конституция. Аз имам предвид чл. 11 на Конституцията, в който се провъзгласява следното: "Политическият живот в Република България се основава върху принципа на политическия плурализъм." Смятаме, че евентуалното приемане на предложението на господин Премянов ще означава ново нарушение на изтъкнатия принцип на новата Конституция - ново ограничаване на правото на българските граждани на възможността на политическите сили да вземат активно участие в изборите. Затова ние категорично подкрепяме предложението на госпожа Ботушарова.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Георги Аврамов.

ГЕОРГИ АВРАМОВ: Уважаеми господин председателстващ, уважаеми дами и господа! Искам да подкрепя предложението, което беше направено за национална избирателна квота със следния конкретен текст към ал. 2: "Районната избирателна комисия установява изборните резултати по метода на "Хейр" въз основа на националната изборна квота. Тя се определя като броят на всички избиратели в страната по последните уточнени избирателни списъци се разделя на 240.

2. Броят на мандатите за всеки избирателен район се определя като броят на избирателите в него по последните списъци се разделя на националната избирателна квота, като резултатът не се закръглява.

3. Останалите, неразпределени мандати се предоставят на изборителните райони, имащи най-голям остатък след разпределението по т. 2."

По ал. 3 искам да подкрепя предложението, което беше направено от достатъчно депутати, че 4-процентовата бариера трябва да зависи само на национално ниво на база действително получените гласове от всяка партия.

Предложението за 4-процентова бариера поне в половината от районите наистина единствената партия, която има гарантирано прескачане на 4 процента, е Българската социалистическа партия. Ако искаме да имаме действително едни справедливи избори, трябва да бъдат 4 процента на национално ниво.

Последното предложение е да отпадне по метода "Д'ондт", защото в момента се водят разговори и това да бъде в приложението на решението от методиката.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Госпожа Митева ще направи реплика на изказването на господин Аврамов.

МАРИЕЛА МИТЕВА: Бих искала господин Аврамов да оттегли това свое предложение, защото в чл. 22, ал. 3 ние сме приели, че броят на мандатите за всеки изборителен район ще се определя от Централната изборителна комисиия въз основа на единна норма на представителството за цялата страна, в зависимост от броя на населението. Следователно, това, което Вие предлагате, противоречи вече на гласувания чл. 22, ал. 3.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Гайтанджиев, имате думата.

СТЕФАН ГАЙТАНДЖИЕВ: Най-напред се присъединявам към предложението, че бариерата трябва да бъде по възможност по-ниска - 2, максимум 3 процента и особено категорично - към искането да не се формира такава бариера на районно равнище, па макар и с определен брой райони.

Искам да напомня на господин Премянов, че той беше участник в разговорите, които определиха основните принципи на Изборителния закон. Там изрично беше договорено бариера да има, но тя да бъде на национално равнище, а не на местно, така че ще моля и парламентаристите от Социалистическата партия да снаят тази предварителна договореност.

Второто ми предложение: и в предложението на Снежана Ботушарова, и в предложението на парламентарната група на Българската социалистическа партия, когато става дума за разпределението на тези мандати (вече на централно равнище, в които са останали гласове) никъде не е указано, че става дума не за процентно разпределение на всички действителни гласове, подадени в страната, а става дума за разпределение само на действителните остатъчни

гласове. Повтарям, господа народни представители, действителните остатъчни гласове. Какво е това - една партия си е изчерпала може би целия лимит от гласове и е получила пълния брой мандати, които може и след това да получи допълнително като подарък, въз основа на това, че има висок процент? А други партии, на които много малко не е достигнало, за да се запълни районната квота по "Хейр", изведнъж да се окаже, че тя няма да получи нито едно място горе, или пък са получили, да кажем, едно-две, а няма да могат да получат дори, ако трябва, и 10-15 мандата. Това е изключително несправедливо и настоявам именно да се разпределят действителни остатъчни гласове.

Всички приемаме метода на Хейр като по-справедлив да се използва в районите. Моето предложение е във второто разпределение на национално равнище да не се указва непременно методът на Виктор Д'ондт, въпреки че и той може да бъде приложен. Има възможност методът на Томас Хейр с прилагане на принципа на най-големия остатък да бъде приложен и на национално равнище. Освен това методите на Д'ондт могат да имат няколко различни варианта, така че нека оставим този въпрос малко отворен, така както е в предложението и на госпожа Снежана Ботушарова, за да се запази максимално принципът на пропорционално представителство. Вече в самата методика, която ние ще обсъдим и ще приемем тук, ще го уточним.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата Йордан Василев.

ЙОРДАН ВАСИЛЕВ: Уважаеми колеги, това, което ще ви говоря, няма нищо общо с политиката, а само със справедливостта и затова съм сигурен, че вие с интерес и спокойствие ще приемете информацията, която искам да ви дам и настояването, което ще направя. Чух говорилите преди мен, че особено много се безпокоят за методиката на изчисление. Тя е упомената от закона, с който сега се занимаваме като приложение.

Проучих внимателно становището, до което са стигнали експертите на представените тук политически сили. Те са изработили една, според мен, а надявам се утре и според вас, твърде справедлива методика. Няма нужда от тези остатъчни гласове да се прехвърлят от друга методика, защото те са направили една допълваща чрез "Д'ондт" недостатъците на "Хейр" методика, т.е. постигат за всеки депутат почти равен брой гласове. Като казвам почти, невъзможно е до един глас. Но отклонението ще бъде по-малко от 1 процент т.е. по-малко от 200 гласа, което е равносилно на нула при едно голямо количество.

Защо се налага това? Тези математически доводи за повечето от нас тук, и аз съм филолог, са може би досадни, но те са важни. При първото изчисление по "Хейр" не по всяка вероятност, а сигурно ще се получат големи отклонения поради различната избирателна активност в различните избирателни

райони. Това, което математиците от експертната комисия са постигнали, чрез преизчислението по "Донт" те коригират всички разлики, които ще се получат в първичното изчисление по "Хейр". Но тази методика е изключително важна и тя има стойността на част от този закон и не може да действа по-късно чрез утвърждаване на Централната изборителна комисия. И затова моето настояване е ние днес да приемем решение, че утре, след като тази вечер и утре сутринта бъде разгледано от съответните политически сили дали смятат, че наистина е постигнато добро равнище, да бъде гласувана като неотменна част от този закон към този член, за който се отнася. Не бива най-важното нещо, от това, което сега обсъждаме, да предоставяме на Централната изборителна комисия, когато имаме възможността да го решим тук.

И второто, което имам да кажа, за тази прословута сега коментирана бариера от 4 процента. Защо смятам, че тя е точна? Защото тя гарантира тези десетина депутатски места, които могат да образуват парламентарна група. Свалянето под 4 процента означава една група, която няма да има възможност за парламентарно представителство като парламентарна група. Така че 4 процента е минимумът, за да може просто да има парламентарна група, а 5 процента вече е много.

Така че аз настоявам и предполагам, че ще бъде приета тази граница от 4 процента.

И повтарям моето предложение - предлагам да вземем решение утре, като добавка към обсъждания сега член да обсъдим и приемем методиката за изчисление, която е по-важна от всички текстове, които сега ще гласуваме.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря Ви също. Думата има народният представител господин Петър Балабанов.

ПЕТЪР БАЛАБАНОВ: Уважаеми колеги, проблемът който е залегнал в този член на Изборителния закон, действително е един от централите. Над него работеха дълго време експерти, по него се водеха преговори и консултации между различните политически сили. Аз не се съмнявам, че всеки един от нас би могъл да ни каже своите доводи "за" или "против", своите идеи и предложенията за конкретното решение. Мисля обаче, че това няма да повиши значително разбирането на отделните народни представители и няма да повлияе решително на вече оформилите се, както пролича от досегашните оратори, мнения.

Ето защо предлагам след изказването на господин Стайков да прекратим дебатите и да прогласуваме тези части от чл. 86, които ни се струват безспорни. Ако възникнат конфликти, въпроси, които не можем да решим тук, тогава да мислим какво да правим по-нататък. Но това безкрайно отлагане на дели-

катните моменти за по-нататък, за утре, за вдругиден, мисля, че спира нашата работа и ни губи времето значително повече, отколкото би могло.

Благодаря ви.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря ви. Вие направихте процедурно предложение за прекратяване, но да видим дали то е целесъобразно. Знаете ли защо? Защото ще говорят господин Жан Виденов, след това госпожа Бачийска, Петко Захариев и Любомир Иванов. Ако говорят точно по три минути, нека да ги чуем, за да не остане някой с чувството на оцетен. И тогава ще преминем по-нататък по предложената процедура.

Има думата господин Петър Стайков.

ПЕТЪР СТАЙКОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми дами и господа! Аз искам да се изкажа по въпросите на ал. 3 и предложената от господин Вълканов нова алинея.

Първо, действително един нормален парламентарен живот трудно се води при наличието на огромно количество малки партии. Но мисля, че нашият случай се различава малко от нормалните развития, защото все още няма структуриран действителен политически оглед на страната и въвеждането на бариера ще затрудни именно точното отразяване на политическия релеф. Аз по принцип съм против барьерите въобще, но като компромис бих могъл да приема предложението на госпожа Ботушарова. Но в никакъв случай не предлаганията бариерата да бъде поставена на районно равнище. Ако някой си мисля, че с въвеждането на такава бариера би могъл да ограничи влиянието на партии, които имат чисто регионален характер и имат тежест на регионално равнище, то това е до голяма степен илюзия. Защото партия, която има тежест в региона, в крайна сметка тя ще вземе своето. Може да бъде оцетена с един или два мандата, но това няма да окаже решително влияние върху крайния резултат от изборите.

По предложената нова алинея, пета от господин Вълканов, мисля, че не е целесъобразно, защото при това положение вече окончателно се заличава разликата между независим кандидат и кандидат в партийна коалиция.

Доколкото си спомням, господин Вълканов беше избран именно като безпартиен с листата на БСП. По какъв начин ще се различава независимият кандидат, който е влязал в определено споразумение с дадена партия, каква ще бъде неговата независимост?

Аз съм съгласен, ето например господин Гиньо Ганев е действително независим кандидат и той неговото ще си го вземе и без да влиза в коалиция. Но съществува опасност за сериозни затруднения на избирателния процес в резултат на това, че някои партии, особено по-големите биха могли да играят с под-

ставени лица. Възможно е примерно в даден район да се издигнат 20 независими кандидати, които да имат споразумение с дадена партия, всеки от тях да вземе по 1000 - 1500 - 2000 гласа. И ето ви как тази партия, така на черно, контрабандно, ще може да получи още няколко мандата, без при това да вкара нито един от тези псевдонезависими кандидати.

Затова смятам, че независимият кандидат трябва да си бъде независим кандидат и толкова. А ако той е близък по идеи и по политически позиции с дадена партия или коалиция, то тогава той може да се кандидатира като безпартиен в листата на тази партия, няма нужда от такива междинни форми, които само ще направят изборния процес доста по-компрометиран, отколкото бихме желали да бъде.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Балабанов, поддържате ли предложението си да гласуваме, или възприемате моето разсъждение?

ЙОРДАН ВАСИЛЕВ (от място): И ние го поддържаме.

ПЕТЪР БАЛАБАНОВ (от място): Поддържам го.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ (Зелена партия): Искам думата от името на парламентарна група.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има ли някой да се изкаже против? Направено е процедурно предложение за прекратяване на дебатите. Ако един се изкаже против, да се изкаже, иначе преминаваме към гласуване.

Има думата господин Станчев.

КРАСЕН СТАНЧЕВ: Аз съм против процедурното предложение за прекъсване на дебатите първо, защото са обявени имената на следващите оратори. Това са 9 минути. Второ, има едно предложение, което досега не е разисквано в неговите детайли, а именно предложението на господин Премянов по ал. 4. Надявам се някои от следващите оратори да вземе отношение по него.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Това е едно изказване против. Направено е процедурното предложение. Който подкрепя предложението на господин Балабанов да се прекратят изказванията по проекта за чл. 86 гласува за, който е за продължаването на дебатите гласува обратно.

При 162 гласували за прекратяване на разискванията, 80 против и 6 въздържали се, предложението е прието.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ (от място): Искам думата от името на парламентарна група.

ПРЕСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Искате да ми кажете нещо? Аз виждам по очите на господин Иванов какво иска да ми каже, че когато се прекратят дебатите се дава думата на по един представител от парламентарни групи, които не са взели отношение. Това ли е? Имате думата. (Весело оживле-

ние). Парламентарният секретар да направи списък кои от парламентарните групи не са се изказали, ако искат да вземат отношение. (*Възгласи на неодобрение в залата*). Кому се сърдите? (*звъни*)

Тъй като от записаните оратори само парламентарната група на господин Иванов не е взела думата, той ще говори и с това приключваме.

ЛЮБОМИР ИВАНОВ (*Зелена партия*): Благодаря ви, господин председател. Аз ще се постарая наистина да бъда съвсем кратък, имам конкретно предложение по ал.4. Мисля, че в двата варианта, в които ни е раздадено предложението - на госпожа Ботушарова и на парламентарната група на БСП, не е добре формулирано. Има опасност от различни тълкувания. Първо, за да приключа с останалите въпроси, предложението на господин Вълканов смятам за несериозно и няма да го коментирам.

По ал.3 предложението от парламентарната група на БСП да се иска в повече от половината избирателни райони допълнителното условие и там да има повече от 4 процента мисля, че е крайно несправедливо и то не беше договорено в предварителните принципи на закона. Съгласихме се на 4 процента, но това може да бъде само на национално равнище. Другото би означавало, че един независим кандидат с четири десети от процента ще получи мандат, една партия с 4 процента, която удовлетворява тези условия ще получи своите мандати, една партия, която примерно може да вземе 6 или 8, и даже повече проценти може да не получи нито един мандат. Това просто не може да бъде.

По ал.4 предполагам, че идеята и в двете формулировки е една и съща, но има следната опасност: по начина, по който е формулирано се разбира, че само неразпределените в районите мандати след това се разпределят на национално равнище, като се прилага примерно системата "Донт" въз основа на общия брой на действителните гласове за всяка от партиите в национален мащаб. Ако това се направи и се следва буквата на тази алинея и в двете формулировки, които са дадени, това би означавало, че за някои партии, които са получили мандати в районите, след това гласовете, които са използвали един път за тези мандати, се използват втори път, ако накрая се работи само с неразпределените в избирателните райони мандати. Всъщност идеята предполагам, че е следната: в ал.4 се работи с всички мандати, определят се всички мандати за дадена партия въз основа на всички подадени в национален мащаб гласове за нея. Тогава тези, които са получени в районите си отиват в районите, а останалите се разпределят за централната листа.

И затова конкретното ми предложение е за една формулировка на ал.4, а именно следната:

"Ал.4. Неразпределените в районите мандати се разпределят на национално равнище между централните листи след определяне на общия брой мандати за всяка партия или коалиция по метода "Донт" въз основа на общия брой на действителните гласове за партиите или коалициите в национален мащаб". Мисля, че в такъв случай няма да има възможност за други тълкувания на тази алинея. Важно е този принцип да бъде фиксиран тук, въпреки че съгласно ал.1 ще има и конкретна методика, утвърдена пак от Народното събрание. Оставам в писмен вид това предложение.

Благодаря ви за вниманието.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря ви.

Има думата господин Джеров по текста.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: По многото предложения, които бяха направени, ми се струва, че имаме доста варианти. Тогава, когато има няколко варианта, а тук те не са няколко, а доста на брой, би било най-правилно да не гласуваме, защото няма какво да гласуваме. Ние не можем да поставим на гласуване 5 или 6 възможни варианта.

Според мен ще бъде най-правилно да изберем една работна група, която в рамките на днешния ден, на тази вечер, да поработи и утре да ни представи съответния проект за чл.86. Тази работна група, бих помолил да включва представители на всички политически сили, за да приключим разговора. Да ни представят вариант и да го гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Вие, господин Трендафилов?

ДОКЛАДЧИК КРЪСТЮ ТРЕНДАФИЛОВ: Нямам друго становище.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря ви.

Има думата господин Красимир Премянов.

КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ: Господин Джеров в неговия стил на конструктивен подход и стремеж да намира общото, което обединява отделните политически сили, пропусна един съществен факт - не може да се обединява под един знаменател, че по всички текстове има много варианти, предложението да се отложи гласуването по целия член. Аз мисля, че той е прав може би за отделни алинеи, за тях можем да говорим допълнително.

Предлагам по тези алинеи, по които вариантите са само два или до три да извършим гласуването сега. Предлагам това да стане по ал.1, това да стане по ал.2, така да стане и по ал.3. По ал.4 действително има повече варианти и по нся можем да достигнем до уточнението в работна група да се съгласуват различните варианти и да се предложи общ текст.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря ви, това е вашето предложение. Има ли други становища, или да преминем отново към стано-

вицето на председателите на двете комисии? Това, което не буди съмнение би могло да се гласува и обратно.

КРАСЕН СТАНЧЕВ (от място): По ал.1 има три предложения.

ГЕОРГИ АВРАМОВ (от място): Работна група да ги сведе поне да два варианта.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря ви. Ще преминем към това гласуване стига председателите на двете комисии да успеят да формулират точно текстовете.

Има думата господин Кукуров.

ЙОРДАН КУКУРОВ: От името на парламентарната група на Българския земеделски народен съюз "Никола Петков" намирам, че най-правилно би бил разрешен въпросът, ако една работна група с представители от специалисти и съответни представители от парламентарните групи да съгласува един текст и това е най-справедливо разрешение и няма да бъдат ошетени никои в тази насока, като имат предвид становищата и изказванията.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Жан Виденов.

ЖАН ВИДЕНОВ: Колеги, няма да разкрия някаква особена тайна и нека да не звучи много претенциозно, ако ви кажа, че днес по обед, по време на почивката една малка група, в която са включени специалисти, математици и статистици и представители на някои от парламентарните групи работи по текстовете и постигна определена степен на съгласие по тези, които посочи господин Премянов - по-специално по ал.1, по ал.2 и отчасти по ал.3. Предполагам, че решение би могло да бъде взето още днес, текстовете не се различават толкова съществено.

Друго нещо е ал.4, но ако успеем да прогласуваме единни текстове по ал.1, 2 и 3, много по-лесно ще бъде на една малка работна група до утре, заедно със специалистите да предложи на базата на ясният вече общ подход и принципна позиция на парламента като цяло по темата, да предложи по спорната ал.4, евентуално ал.3 един вариант.

Аз подкрепям процедурното предложение на колегата Премянов.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Искам да ви попитам нещо, господин Виденов. Имате ли непосредствено впечатление от експертите? Тяхната работа в общата ѝ част дава ли възможност, съответства ли на ал.1, 2 и 3?

ЖАН ВИДЕНОВ: По ал.1 няма спор.

СТЕФАН САВОВ: Нашата парламентарна група приема предложението на господин Премянов - 1, 2 и 3 алинея да ги гласуваме и да минаваме напред. Ал.4, заедно с методиката да бъдат разгледани от експертите, предполагаме,

че ще се стигне до едно общо решение и утре да ги гласуваме. Моля ви, защото стигаме вече към края и започваме да буксуваме отново.

Благодаря ви. (*Единични ръкопляскания*)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Имате думата.

СТЕЛА БАЧИЙСКА: Благодаря ви, аз няма да ви отнема много време, просто ще потвърдя това, което казаха колегите Жан Виденов и господин Стефан Савов, още повече, че такова беше и процедурното решение, което приехме преди малко, гласувайки предложението на господин Балабанов за прекратяване на дебатите и преминаване към гласуване на вече дебатирания текстове.

Моля ви да изпълним това процедурно решение. Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря ви. Само че може би пропускате, че за да гласуваме нещо трябва комисияте-докладчици да кажат това. И понеже господин Джеров изрази становище, затова се разви тази малка дискусия, която е справедлива.

Господин Джеров, преминаваме към гласуване в името на общото решение, ал.1 на чл.86.

СНЕЖАНА БОТУШАРОВА (*от място*): Нашата формулировка е по-добра. Само да се каже, че сроковете съвпадат.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Колеги, при това положение бихме могли да обединим ал.1 на чл.86. Предлагам за гласуване следното съдържание на ал.1:

"Чл.86, ал.1. Определянето на резултатите от изборите за народни представители се извършва по методика, утвърдена от Великото Народно събрание 50 дни преди изборния ден".

БЛАГОЙ ДЕЧЕВ (*от място*): Това е второто предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Жан Виденов.

ЖАН ВИДЕНОВ: Уважаеми колеги, по тази алянея има два варианта - предложеният от парламентарната група на БСП и от колежката Снежана Ботушарова. Ако внимателно ги прочетете, ще видите, че идеята е една и съща и че смислови противоречия няма. Причината, поради която в предложението на парламентарната група на БСП срокът за приемане на методиката е обвързан с чл.21, ал.2 от този закон е, че по общо съгласие на всички нас всички срокове, които досега гласувахме - 50 дни, 45 дни, 35 дни, 30 дни бяха до известна степен условни, защото все още стои под съмнение въпросът за това на коя точна дата ще бъдат произведени изборите, респективно техният първи тур.

Ако възприемем подхода в предложението на нашата парламентарна група да обвържем срока за приемане на методиката със срока по чл.21, ал.2 на този закон, ние пак ще имаме същите 50 дни, защото те са предвидени в предварителен план в тази алинея на чл.21, но ако ни се наложи да скъсим евентуално този срок в чл.21, ал.2, няма да ни се налага да пипаме и в чл.86, а ще можем да решим нещата само с промяна на чл.21 в последния момент.

Аз мисля, че съвсем логично е и всички ние приемаме, че в срока, в който вече сме приели с гласуване да бъдат определени изборителните райони, трябва да бъде ясна и методиката за определяне на резултатите, защото от нея зависи колко ще бъдат дълги листите. Ако тогава имаме готовност ще можем да обясним и дължината на листите и всяка партия или коалиция да се ориентира в съответствие с тях за своите шансове при предстоящите избори. Това са чисто прагматични съображения. Аз не виждам никаква трагедия, ако се приеме и единият, и другият вариант на чл.86, ал.1. Важното е да сме наясно, че логически нещата са свързани с чл.21, ал.2.

И още една съвсем малка забележка. Записали сме, че утвърждаването на методиката трябва да стане с решение на Великото Народно събрание в своето предложение. Мисля, че това е правилно да се опомене по някакъв начин, за да е ясно, че не става дума за интегрална част от този закон. Ако възприемем това като подход, можем много да задържим приемането на второ четене на закона като цяло, ако трябва да чакаме неговите приложения. А ако имаме едно отделно решение, то си има самостоятелен срок, в рамките на който трябва да се приеме.

Аз мисля, господин Джеров, че могат да се обединят нещата така, че да бъдат най-удобни. Смеслови противоречия няма никакви.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря ви много. Има думата господин Йордан Василев по предложената ал.1.

ЙОРДАН ВАСИЛЕВ: Благодаря Ви, господин председател! Споделям съображенията на колегата Виденов, че не бива да се определя срок и затова аз предложих, методиката е готова, одобрена е от експертите на всички политически сили. Аз бих предложил да я гласуваме сега или ако някоя политическа сила пожелае - утре. Но тя е готова сега и дори аз смятам, че тя трябва да бъде неразделна част от този закон, щом се упоменава в текста. Какво означава "отворен текст", че една методика по-късно - след 50 дни, след 40 дни... Защо? Тя е готова, гласуваме я. Одобрена е от всички експерти. Какво има трудно тук?

ЖАН ВИДЕНОВ (от място): Не е готова.

ЙОРДАН ВАСИЛЕВ: Няма никаква логика и връзка с друго тя. А именно ще улесни това, което казахте Вие: подредбата и дължината на изборните листи, ако я знаем отсега. Всеки ще знае как се осъществява.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Думата поиска господин Божанов.

ЕМИЛ БОЖАНОВ: Една малка реплика на господин Василев. Не е точно така. Първо, ние не сме видяли методиката. Точно от тази методика много неща зависят, господин Василев. Там са проблемите и ние затова трябва спокойно тази методика да я разгледаме, да се оцени и да се приеме.

Само бих предложил, може би, за да облекча формулировката, най-добре е да се каже: "По методика, утвърдена с решение на Великото Народно събрание".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Как оформена, така не може да се говори със законодателен език: оформена с решение! Приета - то е друго.

Още един момент. Във връзка с тази методика работят трети ден или втори и на моето бюро има един проект. Написано е кои експерти са участвували. Аз имам впечатление, че парламентарните групи като парламентаристи не са я видяли. Тя трябва да бъде част от този закон, но господин Виденов добре каза: ако се приеме с отделно решение, но в един ясен срок, просто няма да се забави довършването на самия Закон за изборите. Това е принципът. Така, както говорихме преди няколко дни и аз съобщих от името на парламентарните групи, и на Бюрото това становище.

Повтарям, господа, текстът трябва да има принципен характер. Методиката отделно, одобрена с отделен акт - решение на парламента в определен срок и тя ще се прилага.

Имате думата, господин Джеров.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Струва ми се при това положение, че можем да спрем вниманието си на следната редакция на член 86, ал.1: "Определянето на резултатите от изборите за народни представители се извършва по методика, приета от Народното събрание с решение в срока по член 21, ал.2 от този закон". *(Оживление в залата, неодобрителни възгласи от блока на опозицията)*

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Един момент. Какво възражение буди това?

СТЕФАН САВОВ: Нашето предложение е съвсем ясно. Утре трябва да гласуваме и методиката. Какво сега, искате 20 дни преди изборите, тогава, когато всеки ще знае точно как и тогава методиката ли да се определя? Ами че това

е манипулацията вече! Вие искате точно това. Утре заедно с алинея 4 тези експерти, за които говорим, най-после не вярваме ли на тях, не вярвате ли на тях или ние разнищваме цялата тази история.

СТОЮ ДУЛЕВ (от място): Какво желаете да правим днес?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Савов, Вие приемате общата идея, до която бяхме стигнали да бъде с отделно решение, но искате да бъде утре?

СТЕФАН САВОВ: Разбира се, че утре трябва да бъде.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Но като отделно решение, така ли?

СТЕФАН САВОВ: Методиката трябва да бъде неразделна част от този Избирателен закон, който утре ще гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря Ви. Ако методиката ще стане неразделна част от този закон, тогава тя би трябвало да се приеме евентуално утре и да се каже: "Прилага се по текста към алинея първа или четвърта." Това са две малко нюансирано различни неща.

Има думата госпожица Русева.

ЗЛАТКА РУСЕВА: Само едно изречение, уважаеми колеги. Това, което се предлага да направим с решение, имайте предвид и какъв е характерът на решението. Тъй като решението не е нормативен акт, а ние правим един Избирателен закон, с който трябва да укажем как ще става изчисляването на изборния резултат, аз смятам, че това не може да стане с решение. Ще стане чрез закона. Не виждам защо трябва толкова много да спорим. Въпросът е принципен. Щом се разберем заедно с експертите и стигнем до едно общо съгласие, утре ще го гласуваме и ще стане неразделна част от закона. Просто неразумно е да го слагаме в решение и след това да искаме да се изчисляват изборните резултати с решение от Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Михаил Савов поиска думата по текста.

МИХАИЛ САВОВ: Господин председателстващ, или мен ме подвеждат юридическите ми познания... Нека обаче да откомментира уважаемият председателстващ решението не е ли нормативен акт на Народното събрание? Ние в правилника записахме три вида нормативни актове, които приема това Народно събрание.

Аз взех думата да помоля все пак да си вдигат ръцете онези уважаеми господи народни представители, които познават тази вълшебна методика. Как така ще приемем днес или утре сутринта методиката, която е толкова сложна, по която има толкова спорове и т.н.! Дайте я методиката на уважаемите експер-

ти. Вие може би я познавате, но аз въобще не съм виждал методиката. Имам впечатлението и убеждението даже, че мнозинството не познават тази методика. Така че, лично аз се изказвам в подкрепа на предложението на председателстващия да се приеме принципно решение по съответния член на закона, методиката в съответните срокове (не става дума за 20 дни, а в съответните срокове). Така, както се отбелязва в закона. Тоест, много повече от тези 20 дни, след като бъде наистина предоставена на уважаемото народно представителство, запознати, да бъде приета и утвърдена с решение.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Аз ще ви кажа, понеже имаше един въпрос и към Бюрото в мое лице. Господин Савов, разбира се, че решението на парламента е нормативен акт.

Второ, ако законът делегира това задължение на парламента да приеме отделно решение, няма пречки, че това има своята сила. Вярно е и другото, че във всички избирателни закони начинът на изчисляването на гласовете са неразделна част от самата материя. Но аз си представям нещата така: даже ако се приеме с решение, за което ни препраща текст от закона, то става неразделна част от този закон. Целият въпрос е кога да стане това.

Господин Първанов искаше думата.

ИВАН ПЪРВАНОВ: Взех думата, за да подкрепя предложението на госпожица Русева. Наистина така са нещата. В края на краищата не може с два различни и то по степен нормативни акта да се урежда една материя, която е обект на закона. Щом като цялата материя е обект на този Избирателен закон, то е нормативният акт, който трябва да уреди и методиката. Така че, невъзможно е от гледна точка на разпоредба на Закона за нормативните актове да разделим ние на два нормативни акта с различни степени - единият закон, другото решение и да уреждаме тази материя. Просто за мен е недопустимо това нещо.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Госпожа Ананиева поиска думата.

НОРА АНАНИЕВА: Уважаеми господин председателстващ, уважаеми колеги! Днес по време на разговорите при господин президента на тема: съставът на Централната избирателна комисия в края аз поставих въпроса какво става с изборите, господин президент и той справедливо отговори: "Народното събрание бави изборите и компроментира определената от мен дата".

Имам усещането, че сега топката е прехвърлена, ако мога да се изразя на футболен език, в нашето поле и ние я разиграваме. Въпросът е много съществен. Предложението, което направи господин Джеров за първата алинея, обе-

динява всички становища и мисля, че можем да пристъпим и трябва да пристъпим към гласуване.

А що се отнася до разсъжденията за методиката, за това, че тя е неделима част от закона, аз споделям възгледа, че не бива да обвързваме детайлната методика така пряко сега със закона, за да може да влезе в действие. Още повече, ако настоям днес докрай да приемем закона. Но в същото време ние имаме опора в алинея 4, в която е предложен принципът на тази методика и ако ние днес гласуваме и алинея 4 на 86 член с това приключваме спора, на който отделихме тук два часа.

Аз предлагам незабавно да преминем към гласуване алинея по алинея.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Добре, това незабавно както виждате, не може да бъде, защото искат думата по текста. Имате думата вис. *(Към трибуната излиза господин Александър Йорданов. Неодобрителни възгледи от блока на БСП)* Какво искате да кажете на Бюрото? Когато господин Джеров докладва текста, стана господин Жан Виденов и произнесе слово, на което има право. Друг няма ли право да направи това преди да гласуваме? Това не е възможно!

РЕПЛИКА: Да гласуваме.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Кое да гласуваме?

Имате думата.

АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Уважаеми колеги, въпросът е за това в какъв срок ще бъде приета методиката и коя точно методика, но главно въпросът за срока, който сега вълнува всички нас, няма само страна, бих казал на специалистите. Няма съмнение, че специалистите са тези, които ще разгледат и анализират методиките и т.н. Въпросът е чисто парламентарен. Въпросът за методиката ще се приеме с мнозинство от парламента, а една част от депутатите ще бъде в малцинство по този въпрос. *(Оживление в залата)* Във всички случаи парламентарното мнозинство (аз не казвам от коя партия или организация), но парламентарното мнозинство ще определи методиката. Само че парламентарното мнозинство ще има право да се ползува от привилегиата, колкото по-късно се определи тази методика, толкова то ще има повече време да я изпробва технически - чрез компютри и т.н., и т.н. ... *(Протести от страна на мнозинството)*

Въпросът в този смисъл (вникнете в същността му) е чисто парламентарен. Парламентарното мнозинство може и днес, още сега, да реши въпроса коя методика избира - това е чисто парламентарен въпрос - за да има време и парламентарното малцинство да разработи вариантите на тази методика. Раз-

бирате ли какво искам да ви кажа? Ако не - мога да го повторя ... (*Ръкопляска-ния за прекъсване, възмущение от страна на парламентарната група на БСП*)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Госпожа Митева поиска думата по процедурен въпрос.

СТЕФАН ГАЙТАНДЖИЕВ (*от място*): И аз искам думата по процедура-та.

МАРИЕЛА МИТЕВА: Първо, аз протестирам срещу това, което казахте, че представител на парламентарната група на Българската социалистическа партия е произнасял слово. Той е вносител на текст, писмено предложение...

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Аз това казвам...

МАРИЕЛА МИТЕВА: Нищо такова не казахте. Казахте, че и другите имат право на слово, без да предлагат някакъв писмен текст. Ние сме преминали вече към фаза на гласуване, а що се отнася до това дали с тези 50 дни ние отлагаме изборите или момента на приемане на изчислителната методика, искам да ви напомня, че до 29 септември остават по-малко от 50 дни. Срокът вече е изтекъл.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Гайтанджиев.

СТЕФАН ГАЙТАНДЖИЕВ: Скъпи колеги, еднакво прави са тези, които твърдят, че методиката трябва да бъде неразделна част от закона. Еднакво прави са и тези, които твърдят, че ние трябва да я видим тази методика, да я прочетем, да се запознаем с нея. Моето предложение е следното: чл.86 да приемем заедно с целия закон и заедно с методиката, но да оставим тази работа не за днес, а ако трябва даже и към края, когато приемем чл.95, чл.96 или който е последен. Тъй като успях да прегледам, засега не намерих някаква органична връзка между текстовете на този закон и следващите текстове.

Така че моето предложение е да бъдат раздадени материалите на парламентарните групи, да се обсъди по парламентарни групи и да вървим по другите текстове нататък.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Какво искате от Бюрото? (*Смях и оживление в залата*) Направено е едно предложение от името на двете комисии - докладчици, да се гласува ал.1 и по това се развиха и разговорите, което беше много естествено, разбира се, както ще има и по ал.2, както ще има и особено по ал.3, за да не кажа за ал.4.

Не зная дали ние в това време (говоря много сериозно и изключително безпристрасно) не можеше да минем към чл.87, 88, 89 и т.н., а това да се направи утре сутринта. Ние ще заседаваме от 11 часа.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Защо не от 10 часа. Да гласуваме!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Какво пречи? Решете го сами.

Господин Джеров, имате думата.

АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Господа народни представители, преди малко направих предложение. Виждам как стоят нещата, нека този текст, заедно с цялата система да бъде обработен тази вечер от група специалисти, представители от всички парламентарни сили и утре да го внесем. *(Частични ръкопляскания)*

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Не!

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Много лесно е да кажем "не, ще си играем още два часа". Каква е ползата от това нещо - дебати срещу дебати. На мен ми се струва, че трябва да вървим напред, много пъти сме правили това, когато видим, че в момента не може да мине един текст, оставяме го за другия ден, минаваме към безспорните текстове и по този начин нещата вървят.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Джеров и аз чувам оттук "Не!". Господин Дечев има думата. Трябва да решим съвсем процедурно нещата.

БЛАГОЙ ДЕЧЕВ: Само по процедурата - не възразявам, че наистина можем да отложим, но, уважаеми господа народни представители, ако го отложим за утре - от утре ние влизаме в нова процедура - да променяме Конституцията. Нека да ми обяснят конституционалистите как ще го направим това нещо.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Това ние не го споделяме.

БЛАГОЙ ДЕЧЕВ: Извинете, но днес е 13.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Янаки Стоилов поиска думата.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Уважаеми господин председателстващ, аз се съмнявам, че ние вече повтаряме отминали етапи в гласуваната процедура. Вече гласувахме да се прекратят изказванията и да се премине към гласуване на текста по същество - по ал.1, по ал.2 и по ал.3 има два варианта, като в ал.1 тези два варианта никак не се различават. Основният спор е дали методиката да е неразделна част от закона или тя да се приеме с отделно решение на парламента.

По ал.2 основният текст не се оспорва. Единствено някои допълниха да се кажа, че тази квота се определя в национален мащаб. По ал.3 също спорното положение е само до последната част за бариерата от 4 процента, че уважаващите себе си народни представители не могат да бъдат затруднени от тези хипотези, а ако комисиите имат някакви затруднения, моля да възложат на някой

да докладва текстовете и да ги гласуваме. Това разтакаване вече започва да ме кара да се съмнявам, че нещата се бавят умишлено. *(Частични ръкопляскания)*

Вие сам казахте, господин председателстващ, че "парят е гол", следователно ние няма защо да участвуваме повече в неговото разсъбличане. Това е невъзможно и нека да решаваме тук нещата, а не да ги отлагаме до безкрайност. Хипотезите са ясни.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Само не зная след като е гол, как ще го разсъбличаме още.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Точно това казах - че е невъзможно.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Сега ще преминем към гласуване. *(Оживление и шум в залата)* Тишина. *(Звъни)*

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Драги колеги! След почивката БСП непрекъснато пледира. Пледира сама на себе си. Ясно е - изказаха се становища от различни позиции - има по чл.1 и по чл.2, и по чл.3. Никой от БСП не се доближи до тези позиции. Кажете ми какво ще гласуваме? Ако искате вие да си го гласувате, господа демократи, напуснете залата, а те да си приемат закона! *(Възмущение от страна на депутати от Българската социалистическа партия, ръкопляскания за прекъсвания, тропане по банките)* Моля ви се, какво означава това?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ *(звъни):* Тишина!

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Приемайте си го, уреждайте си нещата! *(Оживлението в залата продължава)* Моля, не съм свършил. Господин Янаки Стоилов като каза, че ще говори, аз смятах, че той ще внесе яснота и да преминем към гласуване. На мен ме е пределно ясно, господин Премянов и господин Щирлиц ... когато се явят тука ... *(Бурен смях сред депутатите)*.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ *(звъни):* Господин Захариев, ще Ви отнеме думата и то веднага! *(Звъни за възстановяване на спокойствието в залата)*

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Когато се явят тук, на трибуната, ще създадат нови разногласия. *(Ръкопляскания за прекъсване, тропане по банките)*

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ *(звъни):* Тишина!

ПЕТКО ЗАХАРИЕВ: Дайте възможност да се гласува!

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Именно, ще се гласува. *(Много народни представители стават от местата си и се приближават към трибуната)* Седнете по местата си!

Предлагам приетата процедура на гласуване.

Господин Джеров, от името на комисиите формулирайте по ал.1 двата варианта и преминаваме към гласуването.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: В писмено дадените предложения аз не виждам такива различия, които да налагат гласуване на две различни хипотези. Един от вариантите (нека да не го наричам първи или втори) - чл.86, ал.1 "Определянето на резултатите от изборите за народни представители се извършва по ред, одобрен от Великото Народно събрание с решение в срока по чл.21, ал.2 на този закон".

Другото: ал.1 "Определянето на резултатите от изборите за народни представители се извършва по методика, утвърдена от Великото Народно събрание 50 дни преди изборния ден."

Това са двата материала, които са пред мен.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господа, във второто предложение, което прочете господин Джеров, когато се казва, "че се извършва по методика, утвърдена от Великото Народно събрание в 50 дни", очевидно трябва да се каже: "с решение", защото то не утвърждава по друг начин, освен с акт, наречен решение. Но това е малкият проблем.

В какъв ред ще ги поставите, господин Джеров, за да бъде ясно на народните представители.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: За мен те са почти равни. Разликата е тази, че в единия случай се говори за срока по чл.21, ал.2, а в другия случай говорим за 50 дни преди изборния ден. Това е разликата. Всичко друго е еднакво.

ЯНАКИ СТОИЛОВ (от място): Нека да се каже "утвърждава", а не "приема".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Най-напред да гласуваме безспорната част от двете и след това за срока ще предложим двете възможности. С други думи сега гласуваме следната формулировка: "Определянето на резултатите от изборите за народни представители се извършва по методика, утвърдена с решение на Великото Народно събрание." След това ще кажем "в срок" еди-какъв си или в друг. Това ясно ли е?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Гласувайте тази част от текста на ал.1.

Приема се тази част от ал.1 с 243 гласа за, 11 против, 9 въздържали се.

Чуйте сега как ще формулирам двата варианта на продължението на този текст. С други думи ние гласувахме методика, приета с решение от Великото Народно събрание, а сега предложението:

Първото е: "в срока по чл.21, ал.2 от този закон".

Второто предложение: "в срок 50 дни преди изборния ден".

Гласуваме най-напред първото предложение - в срока по чл.21, ал.2 от този закон.

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЯТА: Какво означава този срок?

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: 50 дни също значи.

Който подкрепя формулировката, която направих току-що, повтарям я: "в срока по чл.21, ал.2 от този закон" - гласува "за", а който не я подкрепя - очевидно гласува обратното.

Със 198 гласували за, 52 против, 10 въздържали се, тази част от ал.1 се приема и по този начин - целият неин текст.

Моля ви, господин Джеров, по ал.2.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: "Ал.2. Районните избирателни комисии установяват изборните резултати в избирателните райони по метода "Хейр". Това е единно за двете предложения. Господин Божанов предлага след това да продължим с думите: "Въз основа на единна национална квота".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Искам да попитам господин Божанов дали оттегля допълнението? Сега ще гласуваме по следния начин. "Ал.2. Районните избирателни комисии установяват изборните резултати по метода "Хейр". Гласуваме този текст като еднозначно формулиран. След това ще поставим на гласуване допълнението на господин Божанов.

Приема се с 242 гласа, 4 против и 8 въздържали се.

Струва ми се, че това, което предлага господин Божанов, е несъвместимо с това, което приехме дотук. Но да го чуем, той желае думата.

ЕМИЛ БОЖАНОВ: Уважаеми колеги, аз оттеглям предложението си (*ръкопляскания*) в такъв смисъл. Аз по принцип го поддържах. Опитих се да ви обясня защо е необходимо това, за да не се получи, че един депутат в един район ще бъде избран с 20 хил. действителни гласа, а в друг - с 30 хил. гласа. Но сега приеманият текст, който сме приели дотук, с нищо не пречи, когато седнем в работната група това да отработим и да бъде заложено в методиката. Затова го оттеглям.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Ние имаме вече един гласуван текст. Какво искате да кажете, господин Сотиров? Не Ви разпитвам, но ако коментираме текста, който е гласуван, нали знаете, че е несъстоятелно.

ВЛАДИМИР СОТИРОВ: Колеги, аз мисля, че точно сега настъпи моментът, когато трябва да прекъснем гласуването по този член, защото навлизаме в едни тънкости, в едни дебри, за които не съм сигурен, че всеки от нас е наясно до какво водят.

Фактически ние след като сме въвели гласуване в региони, сме предположили, че различните депутати ще имат различна цена, с която ще влязат. От-

тук нататък ние започваме да спорим дали трябва да ги уеднаквяваме, или не, тоест, дали зад един и същи денутат трябва да стоят един и същи брой избиратели. Това мисля, че вече е един много тънък въпрос и ние няма да го решим за близките пет-десет минути. Това значи изказвания, това значат дебати. Още повече това се отнася за следващата алинея - дали тази 4-процентна бариера да важи за определените райони, дали да важи за половината от тях? Всичко това в крайна сметка ще облагодетелствува едни политически сили и направо ще анулира други политически сили и то главно такива, които не са представени сега в парламента.

Аз най-искрено ви моля да отложим оттук нататък всяко гласуване по този член за утре, когато ще могат представители на парламентарните групи да се съберат със специалисти, експерти и този въпрос да се реши по-компенсирано.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Ал.2 е приета. Ако ние ще прекъсваме по предложението на господин Сотиров, това вече е тема на ал.3. Това е предложението.

Господин Джеров, имате ли формулировки за ал.3 във вариантите?

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Такива са направени, аз мога да ги предложа на колегите народни представители.

Един от вариантите е следният. Право на участие при разпределянето на мандатите между централните листи имат партиите и коалициите, получили най-малко 4 процента от всички действителни гласове, подадени в цялата страна в изборите за народни представители.

Второ предложение. Да не бъдат 4 процента, а да бъдат 2 процента.

Трети вариант. Право на участие при разпределянето на мандатите между централните листи на национално равнище имат партиите и коалициите, получили повече от 4 на сто от броя на действителните гласове в национален мащаб, както и в повече от половината избирателни райони. Всъщност това е едно допълнение към другите хипотези.

Това са предложенията, господин председател.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата госпожа Ананиева.

НОРА АНАНИЕВА: Уважаеми колеги, от името на парламентарната група на Българската социалистическа партия аз оттеглям това допълнение - допълнителното изискване за преминаване на бариерата в още половината от районите. Моля да продължи гласуването, ако трябва тази отстъпка да бъде овъзмездена, цената да бъде да продължим да гласуваме и да приемем закона. (Ръкопляскания)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Мисля, че нещата ще изглеждат така. Ще се опитам да формулирам, чуйте първото предложение: "Право на участие при разпределение на мандатите между централните листи имат партиите и коалициите, получили най-малко 4 на сто от всички действителни гласове, подадени в цялата страна в изборите за народни представители". Това не буди съмнение.

Няма да гласуваме най-напред процента, след това ще гласуваме предложението за 4 процента и съответно предложението за 2 процента, ако то не се оттегли.

Има ли възражение срещу тази формулировка? Няма.

Моля, гласувайте този текст без цифрата на процента, като съдържание на ал.3.

Приема се с 248 гласа за, 4 против и 4 въздържаха се. Предложението, което формулираме е: който подкрепя първото предложение 4 процента, второто ще бъде 2 процента.

БОЙКО КОСТОВ (от място): Регламентирано е 4 процента за партиите в парламента.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господа, как искате да ме убедите сега, че 2 е по-отдалечено от 4. Това не може да бъде така. Просто едното е по-голямо, а другото е по-малко.

Който подкрепя в текста, който гласувахме на ал.3 на чл.86 цифрата да бъде 4 на сто, гласува "за". Който не подкрепя тези 4 на сто гласува обратното.

При 204 гласували за, 47 против и 8 въздържаха се приема се 4 процентният праг.

Господин Стоилов поиска думата във връзка с по-нататъшния ход.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Благодаря, господин председател. Дотук приключи гласуването на ал.3 в безспорната част. Преди малко госпожа Нора Ананиева от името на ръководството на парламентарната група на БСП оттегли направеното предложение, но аз, като народен представител, искам да кажа, че има хора, които го поддържат. И тук аргументите вече се изтъкнаха - да се даде възможност за участие в допълнителното разпределяне на гласове именно на тези партии, които имат общонационален характер. Това се практикува, вече беше казано някъде. Смятаме, че това ще укрепи парламента и едни такива приоритети имат своето основание. Не искам да излагам повече аргументи, но искам само от процедурна гледна точка да кажа, че такова предложение продължава да стои и моля го да се подложи на гласуване.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Особеното е това, че предложението, което е раздадено, господин Стоилов, се казва "Предложение от парламентарната група на БСП". Не, че нямаме право да го направите.

ЯНАКИ СТОИЛОВ: Добре, тогава ако това предложение е формално, го правя от персонално име. То вече не ангажира нито една парламентарна група, но не сменя процедурната възможност то да бъде гласувано.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Не само, че не я сменя, но с гласа, с който я поддържате ме убеждава, че трябва да стои.

Има думата господин Георги Аврамов по процедурата.

ГЕОРГИ АВРАМОВ: След като едно предложение е изтеглено и е гласуван текстът, то не може да бъде повторно гласувано. Текстът е приет.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Стефан Савов.

СТЕФАН САВОВ: Господин Стоилов, искам да ви кажа, че това, което поддържате, има дискриминационен характер и Вие го знаете много добре. И Вие знаете, че поставяте непрекъснато едни такива дискриминационни бариери, с които ние няма да отидем в Европа. Разберете това нещо. *(Възгласи на неодобрение от БСП)*

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Имате думата, господин Виденов.

ЖАН ВИДЕНОВ: Уважаеми колеги, изказванията на колежката Нора Ананиева и на колегата Янаки Стоилов предполагам са дали на всеки непредубеден слушател да разбере, че става дума за въпрос, по който има аргументи "за" и аргументи "против". И повечето от тук присъстващите народни представители ще се допитат до своята съвест и до своята представа за това как трябва да протекат изборите, вземайки решение по него.

Струва ми се, че бихме могли да подложим този текст на гласуване, за да ... *(Възгласи от опозицията: "Нали се оттегли")*

Аз лично бих гласувал "въздържал се", нито за, нито против, защото не би трябвало да остава сянка на съмнение, че по процедурни причини или чрез процедурни уловки един толкова важен текст, засягащ конкретни политически сили в конкретни, в това число "и етнически райони", е останал на втори план и не е бил решен с вота на народното представителство.

Ако тази добавка се подложи на гласуване, независимо от неговия резултат, аз съм склонен да изтегля предложението, което също ви е раздадено писмено и което е, ако използвам речника на господин Савов, много по-дискриминационно, защото то предвижда да се даде право в разпределянето на мандати по метода "Хейр" в самите избирателни райони да участват само тези пар-

тии и коалиции, които са достигнали 4-процентовата бариера като цяло от общо подадените в страната действителни гласове. (*Възгласи на неодобрение от опозицията*)

Не бих настоявал на своето процедурно право това предложение да бъде гласувано, въпреки че то беше подминато без основание при обсъждането на текста. Нека помислим върху това, което предложи Янаки Стоилов. Аз мисля, че гласуването ни ще даде най-правилният отговор.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Ескенази.

ИЛКО ЕСКЕНАЗИ: Аз само искам да ви обърна внимание, колеги, че има един гласуван текст. Депутатите, които гласуват за съответна граница, имат предвид също така и оттегленото предложение за районите. Следователно формирането на вота е в резултат от това, че беше оттеглено това предложение. Следователно дайте да не връщаме нещата сега. Ако трябва да гласуваме това допълнение би следвало наново да гласуваме дали да бъде 4-процентна или 2-процентна граница. Само ще въртим на празни обороти.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ (звъни): Чуйте Бюрото и моля господин Янаки Стоилов, нашият колега, да ме чуе добре. Това предложение постъпи не от името на народни представители, а от парламентарната група на БСП. Тази парламентарна група се представлява от нейния председател. Госпожа Ананиева оттегли това предложение, то не съществува в правния свят и не може да бъде подложено на гласуване, по моето тълкуване. (*Ръкопляскания от опозицията*) Ако беше направено и от други и госпожа Ананиева го оттегля, други го поддържат, тогава разбира се то щеше да има резон.

ВЛАДИСЛАВ ДАСКАЛОВ: Тъкмо, след като народните представители имаха предвид този процедурен момент, затова и гласуваха за четири процента преди малко. Защото бяха уверени, че оттегленото от вносителя предложение вече не съществува в залата.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Благодаря Ви. (*Звъни*):

Господин Джеров, ал.4.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Ал.4 в двата варианта:

Единият вариант: "Ал.4. Неразпределените в районите мандати се разпределят на национално равнище между централните листи въз основа на общия брой остатъчни гласове по метода "Д'ондт", така че да се запази максимално принципът на пропорционално представителство."

Другият вариант за ал.4: "Неразпределените в избирателния район мандати се разпределят на национално равнище от Централната избирателна комисия между централните листи на партиите и коалициите по ал.3 по метода

"Д'ондт" въз основа на общия брой на действителните остатъчни гласове за всяка от тях в национален мащаб."

КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ (*от място*): "Но действителните гласове в национален мащаб".

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: И каква е разликата? Аз може би не можах да съзра нюансираните разлики.

КРАСИМИР ПРЕМЯНОВ (*от място*): Аз съм за действителните гласове, постъпили за партиите или коалицията в национален мащаб.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Още едно предложение: "Въз основа на общия брой на действителните гласове за всяка от тях в национален мащаб". Така е основната редакция.

Има още едно предложение на господин Любомир Иванов: "Неразпределените в районните мандати се разпределят на национално равнище между централните листи след определяне на общия брой мандати за всяка партия или коалиция по метода "Д'ондт" въз основа на общия брой на действителните гласове за партията или коалицията в национален мащаб.

СНЕЖАНА БОТУШАРОВА (*от място*): Много моля да кажете точно какво е предложението. Без "остатъчни". Това е предложение, направено от Гайтанджиев.

ДОКЛАДЧИК АЛЕКСАНДЪР ДЖЕРОВ: Аз не мога да разбера, при мен пристигат различни екземпляри, които авторите твърдят, че не са в оригинал.

Госпожа Ботушарова поддържа следното предложение: "Неразпределените в районите мандати се разпределят на национално равнище между централните листи въз основа на метода "Д'ондт", така че да се запази максимално принципът на пропорционално представителство."

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Има думата господин Владимир Сотиров по процедурен въпрос. (*Звъни*)

ВЛАДИМИР СОТИРОВ: Процедурното ми предложение е от името на парламентарната група на Зелената партия, а ако щете от името на парламентарния Съюз на демократичните сили, а ако предпочитате и от парламентарната група на математиците в този парламент, но на вас трябва да ви е ясно, че тук има някои чисто математически тъкности, които водят до далеч отиващи политически последици. Защото лесно е да се промени една дума в текста и след това една партия да спечели още десет мандата отгоре. (*Възгласи от опозицията: "Няма да го допуснем"*)

За всички нас това са просто предложения, направени от един или друг човек. Затова вече е 20,20 ч. и отново ви моля, дайте, така както се бяхме разбрали преди малко, да отложим този текст до утре, когато представители от всички

ки парламентарни групи ще се съберат с няколко математици и експерти, които са дошли тук и помежду си да се разберем до какво всъщност води една или друга формулировка и в зависимост от това да стигнем до някакъв компромисен и разбираем за всички вариант. Недейте да гласуваме просто механично.

Процедурното ми предложение е до утре. *(Единични ръкопляскания)* Благодаря ви, че ще го приемете.

БЛАГОЙ ДЕЧЕВ *(от място)*: Нали контактите и щекерите са се срещнали.

ВЛАДИМИР СОТИРОВ: Това не са политически въпроси, а математически.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Добре, това е процедурно направеното предложение за ал.4.

Господа, подкрепя ли се това предложение?

ГЛАСОВЕ ОТ ЗАЛАТА: Да.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Госпожа Ананиева, имате думата.

НОРА АНАНИЕВА: Уважаеми колеги! Вие разбрахте, че в парламентарната група на Българската социалистическа партия има различни гласове по ал.3 и аз настоявам още един път да се гласува ал.4 още сега. В противен случай ще помоля да се прегласува добавката на ал.3. *(Оживление в залата, неodobрителни възгласи от блока на СДС)*

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Стамболийски поиска думата.

АЛЕКСАНДЪР СТАМБОЛИЙСКИ: Уважаемо председателство, дами и господа народни представители! Аз не мога да се съглася с изказването на госпожа Нора Ананиева и предлагам наистина да прекратим за тази вечер дебатите и утре да продължим отново.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Жан Виденов поиска думата по процедурен въпрос.

ЖАН ВИДЕВОВ: Уважаеми колеги народни представители! По разпореждане на господин Гиньо Ганев в последната почивка на голямата част от вас бяха раздадени предложения от госпожа Снежана Ботушарова, от парламентарната група на БСП, от проф. Велко Вълканов и едно предложение от моя милост. То е за ал.1а. Там е систематичното място на този текст и гласи: "Право на участие при разпределяне на мандатите в избирателните райони (т.е. по метода на "Хейр", както сега се уточнихме) имат независимите кандидати от

една страна и онези партии и коалиции, които са получили повече от 4 на сто от действителните гласове в национален мащаб".

Предвид на това, че твърде сурово се отнесохме към едно разумно предложение, което си струваше обсъждането - на Янаки Стойлов преди малко, аз ще настоявам на пълното си процедурно право предложението за ал.1а от този член да бъде гласувано след като се отива към отлагане на дебатите по ал.4.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Повторете предложението си за 1а. *(Господин Жан Виденов предлага в писмен вид своето предложение на господин Гиньо Ганев)*

Няма пречка това допълнително предложение, разбира се, да бъде разисквано.

Искате процедурно предложение. Има думата господин Велико Великов.

ВЕЛИКО ВЕЛИКОВ: Уважаеми колежки и колеги! Аз имам едно процедурно предложение. Тъй като ние не сме гласували продължение на работното време след 20,00 часа, изтече работното време и предлагам да прекратим повече заседанието на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Боков иска думата по процедура.

ФИЛИП БОКОВ: Благодаря, господин председател! Аз искам тогава, когато взимаме решение по процедурното предложение, което беше направено за отлагане за утре гласуването на ал.4, да имаме предвид, че това предполага утре още едни продължителни дебати. При цятнота, в който сме изпаднали, мисля, че това не се желае от всички, поне дотолкова, доколкото всички парламентарни групи заявиха, че бързат.

ВЕЛИКО ВЕЛИКОВ (от място): Тогава защо се напъвате!

ФИЛИП БОКОВ: Аз не се напъвам, аз смятам, че ние сме задължени да изпълним нашия дълг и да приемем закона колкото може по-бързо. Мисля, че предложенията са ясни около ал.4 и можем да пристъпим към гласуване. Това няма да ни отнеме повече от 10 - 15 минути.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Йордан Василев иска думата по процедурата и ние ще приключим очевидно.

ЙОРДАН ВАСИЛЕВ: Смятам, че е разумно да продължим работата си. Нямаме време и подкрепям предложението на господин Боков да гласуваме. Колкото до двете възможности, струва ми се, че е съвсем ясно за залата, че първата съдържа справедливо равно разпределение, а втората е твърде неясна. Това е и мнението на експертите от парламентарните групи, което е отразено в методиката, която е разработена, последната, раздадена днес.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Още едно процедурно предложение и преминаваме към гласуване.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ: Уважаемо председателство, дами и господа народни представители! Имам процедурното предложение да се провери кворумът, дами и господа народни представители, защото смятам, че нямаме необходимия кворум да работи. А и нещо друго искам да добавя, много ви моля. Смятам, че няма и условия да се работи, тъй като господа червените или кървавите демократи, не знам как да ги нарека, (*освиркване с неодобрителни възгласи от блока на БСП*) отново размаха калъчката ... (*Председателстващият звъни и призовава към ред и спокойствие*)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Не може с тези думи...

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ: Размахаха калъчката и решиха да заплашват и чрез заплахи и чрез натиск ... (*Председателстващият звъни*) да постигнат това, което искат.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Цветков, предложението Ви за кворума се съчетава с други работи твърде много.

ИЛИЧ ЦВЕТКОВ: Извинявам се, но по този начин, господа демократи, не се стига до резултати.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ (*звъни*): Процедурен въпрос ли имате Вие? Имате думата.

ЕКАТЕРИНА МАРИНОВА: Уважаеми колежки и колеги, уважаеми господин председателстващ! Вече на два пъти беше направено процедурно предложение да продължим своята работа. Много ви моля да гласуваме това предложение. Убедена съм, че от всички краища на залата, всички колеги ще останат тук и ние ще можем спокойно да продължим по-нататък работата си. Друг път за нас няма.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Господин Узунов и приключавам.

АТАНАС УЗУНОВ: Уважаеми народни представители, уважаемо председателство! Вие виждате как в залата се нагорещяват нещата. Вие виждате колко сме уморени тази вечер и същевременно имате възможност една вечер да помислите по всичко това, което се предлага. Лично аз като член на Земеделския съюз не смятам в една такава нагорещена зала да взимам кардинални решения тази вечер.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Предложение по процедурата на господин Карадимов.

РОСЕН КАРАДИМОВ: Уважаеми народни представители! Чета ви чл.100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание. Той ще

внесе яснота. Той пише, че вносителят на законопроекта може да го оттегли до започване на първото четене, а след това само със съгласието на Великото Народно събрание. Съгласие за оттегляне на предложението от госпожа Ананиева Народното събрание не е гласувало. Така че тя няма право да оттегли законопроекта и своето предложение на второ четене.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Само че не става дума за законопроект. *(Звъни)*

Господин Карадимов каза, че ще оправи нещата по ал.4, а обърка нещата по ал.3. Но това е негова идея.

Първо, постъпили са две предложения. Едното е да се продължи гласуването. То не може да се прекъсне, но има предложение на народния представител господин Илич Цветков.

Квестори, затворете вратите, брой се кворумът! Седнете си по местата!

Квесторите, затворете вратите и стойте пред тях, за да не излиза никой повече. Моля ви, затворете вратата!

СТОЮ ДУЛЕВ *(от място)*: И по партии да се брой.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Парламентарният секретар, елате и кажете какъв е кворумът!

ТРИФОН МИТЕВ: Резултатът от кворума е 193 по регистрация.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ *(звъни)*: Заседанието продължава утре в 10,30 часа.

Молбата е парламентарните групи да излъчат свои представители, да се съберат с т.нар. свои математици и тук ще се гласува ал.4 без специални дебати, защото дебатите е гласувано да се приключат по целия текст.

Предложението е в 9 часа да стане една среща при председателя на Народното събрание на председателите на парламентарни групи с по един експерт по този текст.

ЕКАТЕРИНА МАРИНОВА: Уважаеми господин председателстващ! Изразявам своя протест затова, че Вие прекратихте по този начин заседанието. В залата бяха влезли още четирима депутати, кворум имаше. Ние всъщност прекратихме без особено основание.

И второ, много Ви моля, нека да се потърси сметка на всеки депутат, който напусна залата, без да има съгласие за това на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Госпожа Маринова да няма чувството, че нейният силен глас е глас на точността. Госпожа Маринова, чувате ли ме? Това, че са влезли допълнително четирима или десет депутати и това не е отразено при автоматичната регистрация на кворума, просто няма значение.

ГЕОРГИ ПЕТРОВ: Работното време е до двадесет часа, госпожа Маринова, няма защо да протестираате.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВУВАЩ ГИНЬО ГАНЕВ: Съобщения за заседания:

Сряда, 14 август, от 9 часа Комисията по науката и образованието ще заседава в зала "Запад".

Сряда, 14 август, от 9 часа Комисията по правата на човека ще заседава в стая 510 на "Дондуков" 2.

Моля секретарят на Законодателната комисия да дойде и да получи направените писмени предложения.

Закривам заседанието! *(Звъни)*

(Закрито в 20 ч. 35 м.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Н. Тодоров

ЗАМЕСТИНИК-ПРЕДСЕДАТЕЛ: Г. Ганев